

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

8044

Բ) Կ Կ Կ-Ի ՅԵՎ ԿՎ Յ-Ի

2-րդ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВОСТОКОВЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

ՀԱՌԱՅՐԱՏ
ՅԵՐԵՎԱՆ
1932

3Kn2(47.925)
Z-24.

С К
А 538

3КМ2(47.925)

Σ.24

24 SEP 2006

14 NOV 2009

Հ Կ (Բ) Կ Կ Կ-ի ՑԵԼ Կ Կ Հ-ի
2-ՐԴ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ

ՀԱՅԿ
ԱՄԵՐԻԿԱ
1955-1956 թթ.
ՀԱՅԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

2009-09-14

8044

3

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВОСТОЧНОЕ АЗИАТИЧЕСКОЕ
ОБЩЕСТВО

ուժերի բաշխման հարցերով, արտադրութեան մեջ կոմունիստները կատարած արտադրական գերի ստուգմամբ և կուսակցական որվա նախապատրաստմամբ: Հիմնականում ուղղվել են գյուղացի կուսակցականների հենակետներ կազմակերպելու աստիճանով կատարած սխալները, վերակառուցվել են գյուղական բջիջներն ըստ արտադրական սկզբունքի և ընդարձակվել և կոլտնտեսական բջիջների ցանցը: Մենք ունենք 45 հենակետային բջիջ, 360 կոլտնտեսական բջիջ, 35 խորհատնտեսական, և ՄՏԿ-ներում 7-ը բջիջ՝ 404 կուսիմբակներով և 1.653 կուսակազմակերպիչներով: Շատ կազմակերպություններում սկսել են ավելի մեծ ուղադրություն նվիրել բջիջներին, կուսիմբակներին, կուսակազմակերպիչներին հրահանգմանը, հրավիրելով հատուկ խորհրդակցություններ, համաժողովներ, կոնֆերանսներ և այլն (Լենինական, Յերևան, Ալլահվերդի, Ղափան և այլն): Վերջին յերեք ամիսներում կուսակցությունների հենակետը ձեռնարկություններն ու գյուղերն և ուղարկել 59 կուսիմբակներ, վորոնցից 36-ը կուսակցական-մասնաբաժանային սխառանքն ուժեղացնելու, 9 կուսիմբակ՝ կուսակցական արքերի մարքսիստական-լենինյան դաստիարակություն տալու գործին ոգնելու համար:

Վերջին շրջանում վորոշ հատուկ ուժեղացել և թե՛ քաղաքում և թե՛ գյուղում կուսակցություն անդամներին և թեկնածուներին մարքսիստական-լենինյան դաստիարակություն տալու աշխատանքը, կուսակցական ակտիվի նախապատրաստումն ու վերապատրաստումը (Հայաստանում գոյություն ունեն 388 կուս. դպրոց և խմբակ՝ 12.798 ունկնդիրներով, 2 կոմունիստական համալսարան՝ 180 ունկնդիրներով, 4 շրջանային կուսդպրոց՝ 353 ունկնդիրներով, 5 աղկաձորի դասընթացները՝ 306 ունկնդիրներով: Միամսյա դասընթացներն են ավարտել 9-ը շրջանում, 275 գյուղբջիջների քարտուղարներ և 3-որյա սեմինար են անցել Լենինականի, Յերևանի, Ալլահվերդի և այլ արտադրական բջիջների կուսակազմակերպիչներն ու կուսակցական խմբակների կազմակերպիչները):

ՀամԿ(բ)Կ-ի կենտկոմի հոկտեմբերի 31-ի վորոշումները իրականացման հիման վրա, կուսակազմակերպություններն սկսել են աշխատել ավելի լավ, և ել ավելի ամրացրին իրենց կաղը մասսաների հետ: ՀԿ(բ)Կ-ի 8-րդ համագումարից հետո անցած ժամանակաշրջանը բնորոշվում է նրանով, վոր ուժեղացել և կուսակազմակերպություններին սլաքարն իրենց շարքերի միասնություն և համախմբվածություն համար կուսակցություն հիմնական գծի շուրջը, մասնավոր գյուղացիական հարցում կատարված սխալներն ուղղելու համար, ուժեղացել և սլաքարն առանձին բջիջներին իդոլոգիական անկախություն և հակակուսակցական վարքագծի դեմ, ուժեղացել և կուսակցական կարգապահություն համար մղվող սլաքարը:

Վերահիշյալ նվաճումների հետ միասին, կուսակազմակերպությունների աշխատանքում մինչև այժմ ել կան խոչորագույն թերություններ, վարոնցից հիմնականները ՀԿ(բ)Կ-ի կենտկոմի և ԿՎՀ-ի սլլենումը համարում է հետևյալները.

1. Մի շարք կազմակերպություններում դեռևս շարունակում են թերագնահատել անմիջական կուսակցական աշխատանքը (Ղուրդուղուլի, Ղամարլու, Բասարդեշար, Մեղրի, Աղբաբա), դանդաղ և վերակառուցման տեմպը, բավականաչափ ուղադրություն չեն նվիրում աշխատանքի վորակին ու բովանդակությանը, թերագնահատում են միջին և ստորին կուսողակի ամրացման կարևորագույն նշանակությունը:

2. Բջիջներն իրենց աշխատանքով դեռևս չեն ընդգրկում բոլոր բանվորներին, իսկ կուսակազմակերպության մեջ՝ բոլոր կոմունիստներին, մասնավորապես բավականաչափ աշխատանք չեն կատարում՝ բարձրացնելու արտադրությունը յեկած նոր բանվորներին կուլտուրական ու քաղաքական մակարդակը:

3. Շատ բջիջներին աշխատանքում դոյություն ունեն միայն ընթացիկ տնտեսական աշխատանքներով զբաղվելու և վարչություն իրենցով փոխարինելու յերևույթներ (Մեքե-

նա-Տրակտորային կայաններում, խորհրդային տրանսպորտում և այլն) :

4. Մինչև այժմ անբավարար վիճակի մեջ են գտնվում կուսակցական որվա նախապատրաստման աշխատանքը, կուսակցականությունը թաշխույժը, կուսակցության թեկնածուների և ղեկավարների մեջ կատարվող աշխատանքը, բանվորների հետաքրքրող սուր հարցերի շուրջը տարվող մասսայական բացատրական աշխատանքը :

5. Մինչև այժմ ել միանգամայն անբավարար է կոմունիստների, մանավանդ գյուղական կազմակերպությունների ընդգրկումը կուսակցության ցանցում, դեռևս չի իրացվել ՀամԿ(Բ) կենտկոմի վերջում, կուսակցության բոլոր գյուղական կազմակերպության ընդգրկելու մասին : Քիչ ոգնություն և ցույց տրվում բանվոր պրոպագանդիստին, ցածր է մարքսիստական-լենինյան պրոպագանդի վերակը, չկան հերթափոխության դպրոցներ և խմբակներ, ժամանակին թարմ դրականություն չի հայթայթվում ստորին ողակին, թույլ հիմքերի վրա յե դրված անհատական և խմբակային ազդեցության կազմակերպումը :

6. Գյուղը մինչև այժմ ել մնում է վերջին կուսակցական աշխատանքի ամենաթույլ բնագավառը : Դեռևս նկատվում են հակակուսակցական ղեկերի վրա գլորվելու, բնական խորթ տարրերով խճողված լինելու և ինքնաբերականությունը ճնշելու առանձին վաստեր գյուղական կազմակերպություններում (Ախտայի շրջան), չափազանց թույլ և չբավարարող ու մեծակ գյուղացիական մասսաների մեջ կատարվող աշխատանքը :

Վերահսկողի հիման վրա, կենտկոմի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլանումը գտնում է, վոր կուսաշխատանքի վիճակը դեռ հեռու յե մեր զարգացման ներկա շրջանի պահանջներին համապատասխանելուց :

Մեր զարգացման ներկա շրջանը պահանջում է կուսակցական կազմակերպություններից ավելի մեծ համախմբվածություն և կոփվածություն այն պայքարում, վոր մղվում

և կուսակցության հիմնական գծի համար, տվյալ ետապի շրջանում վտանգ աջ թեքման, ինչպես և «ձախ» խոտորումների և նրանց հանդեպ ցուցաբերվող հաշտվողականություն դեմ, ներկայից լիբերալիզմի, մեծապետական շովինիզմի ու տեղական նացիոնալիզմի դեմ :

Կուսակցական-կազմակերպական-դաստիարակչական և մասնաշաղկապ-քաղաքական աշխատանքը պատշաճ բարձրության վրա դնելու նպատակով, կենտկոմի և ԿՎՀ-ի պլանումը վորոշում են .

1. Քննել Ստալինի պատմական վեց պայմանները և ՀամԿ(Բ) կենտկոմի 1931 թ. հոկտեմբերի 31-ի վորոշումները դործնականորեն մինչև վերջն իրականացնելու խնդիրը պետք է գտնվի Հայաստանի բոլոր կուսակազմակերպությունների ուղարկության կենտրոնում : Անհրաժեշտ է վերակառուցել և ծավալել կուսակցական-մասսայական աշխատանքն աշխատանք, վոր հնարավոր լինի քաղաքական ազդեցություն և բայլչեիկյան ներդործամբ ընդգրկել բոլոր բանվորներին : Անհրաժեշտ է աշխուժացնելով բանվորների և կոմունիստականների ամենալայն խավերի մեջ կուսակազմակերպությունների աշխատանքը, բարձրացնել նրանց մարտունակությունը, ասպարեզ բանալ նրանց արտադրական ու քաղաքական ակտիվության համար : Հսկայական նշանակություն է ստանում կուսակցության յուրաքանչյուր անդամի և մանավանդ թեկնածուի հետ կապարվող աշխատանքը : Կուսակցական դասներն անպայման պետք է ճանաչեն տվյալ կուսկույեկտի յուրաքանչյուր անդամին, պետք է ճիշտ կազմակերպեն կուսակցության անդամի, մանավանդ թեկնածուի քաղաքական մակարդակի բարձրացման դործը ճիշտ բայլսելով կուսակցական պարտականությունները, ոգնեն յուրաքանչյուր առանձին կոմունիստի հետադա բայլչեիկացմանը, միջոցներ ձեռք առնելով, վոր կուսակցության յուրաքանչյուր անդամը կամ թեկնածուն, յուրացնելով կուսակցության քաղաքականությունն ու նրա ձեռնարկումները, առաջավոր և տրինակելի լինի արտադրության մեջ և հասարակական ու քաղաքական

ճշմարտութիւնը : Անհրաժեշտ է շարունակել արտադրութեան մեջ և հասարակական-քաղաքական կյանքում կոմունիստների կատարած ավանդարդային դերի ստուգումը, սխտեմատիկ բնույթ տալով այդ աշխատանքին :

2. Անհրաժեշտ է առավելագուցն ուշադրութեամբ նախընտրել ցեխում աշխատանքն աշխուժացնելու գործին, ցեխը լիջի, նրա բոլորոյն աշխատանքի տմբացմանը, ցեխային ժողովները ճշմանդակութեան բարձրացմանը, ցեխը լիջի դերի բարձրացմանը՝ ցեխում կուսակցական-քաղաքական կյանքի ղեկավարման ասպարիզում :

3. Ուժեղացնելով և առաջացնելով կուսակցական ղեկավարութեանը ձեռնարկութեան ու գլուղի կյանքի բոլոր ասպարեղներում, կադմակերպելով և ղլխավորելով մասսաների պայքարը կուսակցութեան ղերեկտիվները կատարելու համար, կուսակցական կադմակերպութեանները վող մի դեպքում չպետք է վողխարինեն տնտեսավարին, վարչութեանը և գործարկումին : Նրանք չպետք է ծանրաբեռնեն իրենց տնտեսական մանրութեանը և պարտավող է ըստ ամենայնի տմբացնել միանձնյա ղեկավարութեանը :

«Կուսը լիջները հանդիտանալով կուսակցութեան հիմքը, մանավանդ ձեռնարկութեաններում, իրենց աշխատանքում պետք է ղեկավարեն ձեռնարկութեան հասարակական-քաղաքական և տնտեսական կյանքն աշխուժ, վող ասպահովեն կուսակցութեան հիմնական ղերեկտիվները կատարումն արհմիութեանական ու տնտեսական որդանների կողմից, ընդմիկն առանց խառնելու գործարկումի ու ղլղեկտորի աշխատանքի մանրամասնութեաններին, մանավանդ վարչութեան ոպերատիվ կարգադրութեաններին» (Համկ(բ)Կ-ի Կենտկոմի 1929 թվի սեպտեմբերի 5-ի ղերեկտիվից) :

4. Կենտկոմի և ԿԼՀ-ի պլենումը չըլկումների, կուսկոմների և բլիջների կարեորագուցն խնդիրն է համարում մասսայական աղիտացիան, գաղափարական-քաղաքական աշխատանքն ավելի բարձր աստիճանի հասցնելը :

Դաստիարակել, համողել, կոնկրետ և պարզ աղիտացիա

մղել, համբերութեամբ բացատրել մասսային հողող հարցերը, մեր միջնաղային դրութեանը, մեր աճման ղվարութեանները, աղիտացիա մղել՝ կադմակերպելու համար՝ ահա աղիտացիայի աշին հիմունքները, վողրոցից յենելով պետք է համառ աշխատանք ծավալի մասսաներին սողիալիտական դաստիարակութեան տարու համար :

Կուսակցութեան ղերեկտիվների և լողունգների շողը կատարվող ամբողջ աղիտացիոն աշխատանքն անհրաժեշտ է կառուցել աշխուժ, վող ըստ հնարավորութեան ավելի խողը ծավալել մասսաների մեջ յերկրի և տվյալ ձեռնարկութեան, կողտնտեսութեան, խողհողտնտեսութեան, ՄՏԿ-ի և աշին քաղաքական ու տնտեսական կյանքի կարեորագուցն հարցերը, վողրաքեպի աղիտ-մասսայական աշխատանքն ամենալավ ձեով շողկապված լինի բանվողների կուլտուրական-քաղաքական և նողթեկան - կենցաղային պահանջների հետ : Անհրաժեշտ է հատուկ ուշադրութեան նողրել բանվողական ժողովները, միտինգները, ղրուցների, թերթերի ընթերցանութեան և աշին յերկրիները նախապատրաստման հարցերին :

Մասսայական աղիտացիայի ամբողջ աշխատանքը բարելավելու նպատակով Կենտրոնական Կոմիտեի և Կենտրոնական Վերահսկիչ Հանձնաժողովի պլենումը հանձնարարում է Կենտրոնական Կոմիտեի բողրոյին՝ կոնկրետ ձեռնարկումներ մշակել պատրաստելու և նախապատրաստելու համար աղիտատողներ, պրողպանդիստներ, բարելավելու աղիտ-կողեկտիվների աշխատանքը, աղիտացիայի վողրակը և հրատարակելու համարպատասխան ղրականութեան :

5. Մահմանված միասնական կուսակցական որը պետք է կարեորագուցն լծակ դառնա կոմունիստներին հեապա գաղափարական-քաղաքական կողման գողրծում : Նա պետք է դառնա ներկուսակցական ղեմիկրատիայի և բայլչեկյան ինքնաքնադատութեան ծավալման կարեորագուցն գողրծող : Ուստի անհրաժեշտ է խնամքով կադմակերպել և պատրաստել կուսժողովները, ասպահովել ղեկուցողները վողրակն ու պատ-

րաստութիւնը, վերսրեցիլ ժողովներում քննարկելիք հարցերը հասցնած լինեն սկզբունքային քաղաքական բարձրութեան, վերսրեցիլ ապահովելի կուսակցութեան բոլոր անդամների ու թեկնածուների ակտիւ մասնակցութիւնը հարցերի քննարկմանը :

6. Պլենումը հանձնարարում է Կենտկոմի բյուրոյին և բոլոր շրջկոմներին՝ հատկապէս զբաղւել գյուղի կուսակազմակերպութեան վերակառուցման ու ամրացման հարցով : Ծաղկունքի բջիջի (Սխտա) գործը միանգամ ևս աղքատարում է առանձին բջիջները քայքայման մասին, շատ գյուղերում և առանձին շրջաններում կուսակցութեան դժի խեղաթյուրման փաստերի գոյութեան մասին, վերոնք պահանջում են բարելավել շրջանային ղեկավարութիւնը և հատուկ ուշադրութիւն նվիրել գյուղական կազմակերպութիւններին, պարտավորեցնել արդյունաբերական ձեռնարկութիւններին և յերկաթուղու կուսակազմակերպութիւններին կոնկրետ ոգնութիւն կազմակերպել գյուղական բջիջներին՝ կուսաշխատանքը վերակառուցելու և ստորին կուսոդակն ամրացնելու գործում : Կուսակցական ուժերը գյուղում ձիւտ բաշխելու և կոլտնտեսութիւններում ստորին կուսոդակ ստեղծելու խնդիրը պետք է կազմի գյուղական կուսակազմակերպութիւնների ուշադրութեան կենտրոնը :

Կուսակցութեան շրջանային կոմիտեներին հատուկ ուշադրութիւն նվիրել խորհրդատեսութիւններին և ՄՏԿ-ների կուս բջիջներին աշխատանքին, ամենամոտ ժամանակում ըստ ամենայնի ամրացնել այդ բջիջները, դարձնելով դրանք գյուղի կուսաշխատանքի իրական հենակետները :

Գյուղական կուսակազմակերպութիւններին աշխատանքի հիմնական թերութիւններին մեկն է մնում դեռևս չբավորների, աշխատավոր անհատական գյուղացիների մեջ կատարվող թույլ աշխատանքը և մանավանդ աղքատի մոլորամասնութիւններն ու աշխատավոր կանանց մեջ կատարվող կուսակցական-մասսայական աշխատանքը : Պլենումը հանձնարա-

րում է Կենտկոմի բյուրոյին և շրջկոմներին, հատուկ հսկողութեան տակ առնել հիշյալ բնագավառներում գյուղական կուսակազմակերպութիւններին կատարած աշխատանքը : Միաժամանակ պլենումը հանձնարարում է Կենտկոմի բյուրոյին, ավելի մեծ ուշադրութիւն նվիրել հետավոր շրջանների գյուղերին՝ ուժեղացնելով Կենտկոմի ապարատի կենդանի կապն ու ղեկավարութիւնը նրանց նկատմամբ :

7. Տվյալ ետապում կուսակազմակերպութեան կարևորագույն խնդիրն է խորհրդային առևտրի ծախսումը, բանատակարարման կանոնավորումը : Թե՛ գյուղի և թե՛ քաղաքի կուսակցական կազմակերպութիւնը, մանավանդ առևտրական կոոպերատիւ և հայթայթող որդանների կուսակազմակերպութիւնները, պետք է առավելագույն ուշադրութիւն նվիրեն այդ հարցերին : Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի պլենումը հանձնարարում է բոլոր քաղկոմներին և շրջկոմներին, ձեռնամուխ լինել ընդարձակելու և ամրացնելու առևտրական կոոպերատիւ և հայթայթման սխեման կուսակցական կազմակերպութիւնները, վերակառուցել և աշխուժացնել բոլոր ողակների կուսաշխատանքը ներքևից մինչև վերև, ընդունակ դարձնելով նրանց, բայձևիկորեն մաքտնչելու կուսակցութեան այն դիրեկտիւաների և լոգունքների իրականացման համար, վերոնք վերաբերում են առևտրի ու հայթայթման հարցերին :

8. Ամբողջ կուսակազմակերպութիւնը կուսուսուցման ցանցով ընդգրկելու և այդ ցանցը վճարաւ բարեխափելու նպատակով անհրաժեշտ համարել ծախսել սրբապաշտեցիտների պատրաստումն ու վերապատրաստումը, սխեմատիկաբար ստուգել նրանց աշխատանքը, վճարաւ պայքարել պարապմունքները վիժեցնելու, պարապմունքներին անխնամ պարապաւոր իր կարգով կազմակերպել դպրոցներ կուսակցութեան թեկնածուներին համար և անցնել կուսուսուցման լոգունքի կազմակերպման ըստ հերթափոխութիւնների :

9. Կուսակցական աշխատանքի վերակը բարձրացնելու

կարևորագույն լծակներն ից մեկը համարել ամենորոյա ինֆորմացիան աշխատանքի մասին, մասնաճիւղի քաղաքական տրամադրութեաններն մասին և այլն: Պլենումն առաջարկում է բոլոր շրջկոմներին և քաղկոմներին համապատասխան բարձրութեան հասցնել կուսակցական ինֆորմացիայի դրվածքը, վերացնելով ինֆորմացիայի աշխատողների հոսունութեանը, ընտրելով այդ աշխատանքի համար կուսակցութեան քաղաքականապես կայուն և պատրաստված անդամներին: Դրա հետ միասին բջիջներում, ինֆորմացիայի դործին մասնակից դարձնել բանիթղթակիցներին և գյուղթղթակիցներին, ասպհոյվելով շրջկոմի ինֆորմացիոն ապարատի ամենասերտ կապն ու չեկաւարութեանը նրանց նկատմամբ:

10. Պլենումն առանձնապէս դնում է կուսկադմակերպութեաններն առջև կուսակցութեան սոցիալական կազմի աճման ու կարգավորման հարցը: Կուսակցական աշխատանքի ճիշտ դրվածքի արդյունքը պետք է լինի կուսկադմակերպութեան նորմալ, առողջ աճումը, լավագույն առաջավորներով, հարվածաշիններով, բանվորներով ու կոլտնտեսականներով: Պլենումը հանձնարարում է Կենտկոմի բոլորոյին մշակել այնպիսի կոնկրետ ձեռնարկումներ, վորոնք բարելավեն կուսակցութեան աճման ու կարգավորման ասպարիզում բջիջների կատարած աշխատանքը, մշակել ձեռնարկումներ այդ դործում ինքնահոսը վերացնելու, կուսակցութեան ռեզերվներն ուսումնասիրելու և կուսակցութեան մեջ ավելի մեծ թիւով դադդյահի բանվորներ ներդրավելու համար:

11. Պլենումն արձանագրում է, վոր Կենտկոմի և շրջանային կոմիտեների կազմ-հրահանգչական բաժինները թույլ են ձեռնարկել կուսկադրերի պրորէմի լուծմանը: Կադրերի ուսումնասիրման և ընտրութեան անկանոն վիճակը, դասընթացներն ունկնդիրների պատահական կազմը, կուս. կադրերի մեծ հոսունութեանը շրջկոմներում, քաղկոմներում և խոշոր բջիջներում, վկայում է, վոր շրջկոմներն ու քաղկոմները թեւրադնահատում են այդ կարևորագույն աշխատանքը:

Յեղնելով վերահիշյալից Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի պլենումն առաջարկում է բոլոր շրջկոմներին և քաղկոմներին պատշաճ բարձրութեան հասցնել կուսկադրերի ուսումնասիրման ու ընտրութեան դործը, պայքար մղելով հոսունութեան դեմ, և ամրացնելու կուսաշխատանքի լավագույն առաջավոր աշխատողների, պատշաճ բարձրութեան վրա դնելով ստորին կուս. աշխատողներին ցույց արվող կոնկրետ ոգնութեանն ու ղեկավարութեանը, բարձրացնելով կուսակցական հրահանգման վորակը, հատուկ ուշադրութեան նվիրելով նրանց քաղաքական-քաղաքական մակարդակի բարձրացմանը:

12. Կուսակցութեան կարևորագույն տնտեսական-քաղաքական խնդիրների հաջող լուծումը պահանջում է ըստ ամենայնի բարելավել կոմյերիտմիութեան ամենորոյա կուսակցական ղեկավարումը, կուսակցական կադմակերպութեանների կոնկրետ ոգնութեանը կոմյերիտմիութեանը՝ ուժերի ճիշտ բաշխման, Միութեան քաղդատտիարակչական աշխատանքի վերակառուցման, արտադրական ու կոլտնտեսական յերիտառագրութեան նոր կադրերի մեջ կատարվող քաղ-դատտիարակչական աշխատանքի ասպարիզում:

Կուսակցական կոմիտեները պետք է վճռական միջոցներ ձեռք առնեն բարելավելու կոմյերիտմիութեան կազմը վորակապես և ամրացնելու կուսակցական խավը՝ կոմյերիտմիութեան մեջ, ծավալելու բանվոր յերիտառագրութեան մեջ մասնաշխատանքը՝ ինտերնացիոնալիզմի և բայլչեիկյան կուսակցականութեան վորով:

13. Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի պլենումը անթույլատրելի յէ համարում է ԿԳՏ-ների մասնաշխատանքի աշխատանքի նշանակութեան թեւրադնահատումը շրջանային կուսկադմակերպութեանների կոզմից և առաջարկում է վճռական բեկում ստեղծել ԿԳՏ-ների մասնաշխատանքի աշխատանքի դրվածքում, նվիրելով գլխավոր ուշադրութեանը ԿՀ-ների արտաշտատային աշխատողների ինտերտուտի կադմակերպմանը, ԿՀ-ԿԳՏ-ների ստորին հենակետներին ոժանդակիչ խմբակներ

րի, սեկցիաների, հսկիչ պոստերի աշխատանքի աշխուժացման վրա :

14. Բոլոր կուսկազմակերպությունները պետք է ուժեղացնեն իրենց ղեկավարությունը՝ պրոֆկազմակերպությունների նկատմամբ՝ ստորին պրոֆկազմակերպությունների աշխատանքի վերակառուցման և ամրացման, նրանց մասնայայտան աշխատանքի աշխուժացման և արհմիությունների վերջին համագումարի ղեկեկտիվների ղործնական կենսաղործման ասպարիզում :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՁԻՆՊԵՏԱՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՅԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԾԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՅՔԻ ՄԱՍԻՆ

1. Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումը գտնում է, Վոլ Ելլահվերդու և Ղափանի պղնձարդյունաբերության ձեռնարկությունների հինգ ամսում կատարած աշխատանքում զգալի նվաճումներ կան համեմատած անցյալ տարվա հետ :

Հնդամայա հանդիպական պլանը, Վոլը յեկեկտ է ունեցել 4600 տոնն, պղնձի տարեկան հանդիպական պլանը (չհաշված արտացոլիչ հնոցի 400 տոնն արտադրանքը) Վոլիսնակ 4100 տոնն պղնձի հիմնական պլանի, Վոլը հաստատել է հանձար արդյունաբերության ժողկոմատը, կատարվել է հանքի հանույթի ասպարիզում 97,3 տոկոսով, Վոլից Ելլահվերդու 95,7, Ղափանում 104,3 տոկոսով : Սև պղնձի ձուլման հանդիպական պլանը կատարվել է՝ Ելլահվերդու 109,1, իսկ Ղափանում 92,4 տոկոսով : Ընդհանուր առմամբ յերկու ձեռնարկություններում 105,8 տոկոսով :

Համեմատած 1931 թվականի համապատասխան շրջանի հետ, հանքի հանույթի աճումը կազմում է 15,2 տոկոս, սև պղնձինը՝ 48,4 տոկոս :

Դրա հետ միասին Վոլը հաջողություններ են նկատվում արդիինպլանի Վոլակական ցուցանիշները կատարման բնագավառում : Համեմատած մեկ բանվորի 1931 թվականի աշխատանքի արտադրողականության հետ, ընթացիկ տարվա առաջին յեռամսյակում աշխատանքի արտադրողականությունը աճում է տվել՝ Ելլահվերդու հանքերում 8 տոկոսով, Շամլուղում՝ 53 տոկոսով և Ղափանում՝ 36,6 տոկոսով :

2. Մասնանշելով այն հաջողությունները, Վոլը ընթացիկ տարվա հինգ ամսում ձեռք են բերել Հայաստանի պղնձարդյունաբերության ձեռնարկությունները շահագործման բնագավառում, Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումը միա-

ժամանակ արձանագրում է, վոր պղնձարդյունարերության կարեորագույն ճակատամասերը գեոևս գտնվում են անբաժարար վիճակում:

Ծնորհիվ յերկրաբանական-հետախուզական ու նախապատրաստական աշխատանքների չափազանց թույլ ղեկավարման, առանձին հանքերում հետախուզական աշխատանքների ուղղորտունխատական թերազնահատման, չնորհիվ յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքների վատ կազմակերպմանը, ինչպես Ալլահվերդում, այնպես էլ Ղափանում, հաշվետու չըջանում հետախուզումների դրա՛նան արդյունքը չափազանց չնչին է և չի լուծում հումքային բաղան ընդարձակելու խնդիրը՝ Հայաստանի պղնձարդյունարերության հետագա ծախարման համար:

Չնայած Կենտկոմի մի շարք վորոշումներին Զակցվետմետի, Ալլահվերդու և Ղափանի կոմբինատների ղեկավարությունը և Ալլահվերդու ու Ղափանի չըջանների կուտակցական ու արհմիութենական կազմակերպությունները մինչև այժմ համապատասխան բեկում չեն ստեղծել այդ աշխատանքում:

Անցած հինգ ամսում նախապատրաստական աշխատանքների պլանը կատարվել է Ալլահվերդում 56,6 տոկոսով, Ղափանում 77 տոկոսով: Նույն չըջանում հետախուզական աշխատանքները Ալլահվերդում կատարվել են 73,9 տոկոսով, Ղափանում՝ 75,3 տոկոսով: Արմաղային փորումն Ալլահվերդում կատարվել է 53,1 տոկոսով, Ղափանում՝ 45,5 տոկոսով:

Ավելի վատ վիճակի մեջ են Անդրկովկասի յերկրաբանական-հետախուզական վարչության Հայաստանի բաղայի յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքները (Ոխչի, Ագարակ, Միսիսանա և այլն):

Բացարձակապես անբավարար վիճակի մեջ է գտնվում հիմնական շինարարությունը. ինչպես և բնակարանային ու կոմունալ շինարարությունը:

Ներկայումս գոյություն ունեցող աշխատանքի տեմպը չի ապահովում Փլոտայիտի դործարանի ու արտացոլիչ հնոցի գործարկումը: Կենտկոմի սահմանած ժամկետին: Այդ հան-

դամանքը իրոպես վտանգ է սպառնում 1933 թ. պլանի կատարմանը:

Հիմնական շինարարության առաջին յեռամսյակի պլանը յերկու կոմբինատում կատարվել է 63,3 տոկոսով: Ալլահվերդի և մայիսին այդ պլանը կատարվել է ավելի ցածր տոկոսով: Անթուշյատրեկի չափով ձգձգվել է Ղաթարի յերկաթգծի կառուցումը:

Հիմնական աշխատանքների պլանի թերակատարման և հանքերի չահագործման ասպարիզում գոյություն ունեցող թերությունների պատճառները հետևյալներն են՝

ա) ծանր արդյունարերության թողկոմատի Գլավցվետմետոլոտոն անթուշյատրեկի չափով թերազնահատել և Ալլահվերդու ու Ղափանի հանքերի հնարավորությունները և լրիվ չի կատարել գոյություն ունեցող ձեռնարկությունները վերակառուցելու համար նյութեր հայթայթելու և սարքավորման պատվերներ տալու նվազագույն պլանները:

բ) մինչև այժմ գոյություն չեն ունեցել շինարարության խնամքով կազմված և վերջնականապես մշակված նախագծեր:

գ) անբավարար է յեղել տեխնիկական ղեկավարության վորակը և բացակայել է շինանյութերով մանեվրելու կարողությունն, ինչպես և վատ է կազմակերպվել ու խնամվել տրանսպորտը:

դ) չափազանց թույլ են իրականացվել ընկ. Ստալինի վեց պայմանները, մանավանդ հետախուզական ու նախապատրաստական աշխատանքներում, ինչպես և հիմնական շինարարության ասպարիզում: Ծինարարության մեջ բացակայել է տնտհաշվարկը, չի կանոնավորվել հաշվառումն ու հաշվետվությունը, գոյություն է ունեցել բանութի մեծ հոսունություն, մեքենայացման անբավարար տեմպ և բացահայտ ու վարողութված ղեմադրկություն:

ե) բավականաչափ աշխատանք չի կատարվել բանվորների, ինժեներա-տեխնիկական աշխատողների ու ծառայողների մատակարարումը բարելավելու համար, թույլ չափով են մորիլիզացիայի յենթարկվել տեղական ռեսուրսներն ու

99-61995

հնարավորութիւնները՝ բանվորական սնունդը բարելավելու համար վատ են աշխատել քաղաքամերձ խորհրդատեսութիւնները և ընդհատումներ են յիշել կենտրոնական հայթայթող որդանների կողմից կատարվող մատակարարման ասպարիզում:

զ) կենտրոնական, տնտեսական կազմակերպութիւնները և մանավանդ ծանր արդշտութեան ժողովրդական լիազօրն ու Աշխտօղկոմատն ամենորշա պլանաշալի ղեկաւարութիւն ու կոնկրետ որոշութիւն չեն ցուցաբերել պղնձարդշտութեան աշխատանքի ասպարիզում:

է) բաւական չի վերականգնուել կազմակերպշական, կուսակշական դատարարակշական և մատաշական-քաղաքական աշխատանքը—Ալլաշվերդում ու Ղափանում աշխատանքի բոլոր բնաղաւառներում ընկ: Ստալինի վեց ցուցումների կատարումն ասպաշովելու համար:

Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի միացալ պլենումը դառնում է, վոր պղնձարդշտութեան վերականգնելու համար կիրաւովող գործնական ձեռնարկումների իրականաղման տեմպը չի ասպաշովում կարեւորաղման տնտեսական-քաղաքական աշխատանքի կենտրոնումը, վորոնք առաղարել ելին 17-րդ կուսկոնֆերանսը և ՀամԿ(բ)Կ-ի Կենտկոմի 1931 թ, հոկտեմբերի 31-ի վորոշումները՝ Ղափանի ու Ալլաշվերդու հանքերում պղնձի հանուղթն աղելաղնելու և աղ հանքերը հիմնական վերանորողման ու վերաաղարդարման յենթարկելու մասին:

Յենելով վերոհիշաղից և գառնելով, վոր ջնաղած մի շարք գղավարութիւններին, Ալլաշվերդու ու Ղափանի կուսակշական ու արհմիութենական կազմակերպութիւնները բաղլելիղան աշխատանք ծաղաղելու դեպղում ունեն բոլոր հնարավորութիւնները՝ լրիւ կատարելու թե՛ պղնձի ձուղման հանղիպական պլանը և թե՛ 1932 թվականի հետաղուղումների ու հիմնական շինարարութիւն պլանը, Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի միացալ պլենումը վորոշում է՝

1. Հանձնարարել Ալլաշվերդու և Ղափանի շրղկումներին՝ կոմիւնառների պրոֆկաղմակերպութիւններին և ղիւրեկաղոր-

ներին, յենելով Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի միացալ պլենումի սուղն վորոշումից, մշակել և կիրաղել կոնկրետ ձեռնարկումներ աշխատանղի յուրաղանշուր որղիկաղի համար առանձին, նաղատակ ղենելով լրիւ իրականաղնել ընկ: Ստալինի վեց ցուցումները բոլոր աշխատանղներում և աղպղիսով ասպաշովել թե՛ շահաղործման և թե՛ հիմնականում շինարարութիւն բոլոր պլանների պնխաղիան կատարումը:

2. Առաղարկել Ալլաշվերդու կոմիւնաղին աղարտել կոմպրեսորի սարղավորումը Շամղուղի հանքերում գործարկելով վերղինտ ամենաուղը մինչև 1932 թ. սեպտեմբերի մեկը:

Ապաշովել Լենհանքերի Ալլաշվերդու հիմնական հետաղաղական դարղյների վորումը առնղաղն 40 մետր ամսական, սկսած 1932 թ. սղոտոտի մեկից:

Լրիւ ողտաղործել գղյութիւն ունեղող դաղղաղհները և աղմատաղին վորումից անղնել սուրբողաթներով ու դնղակներով կատարվող վորման, ընղամին միղողներ ձեղք առնել, վոր յուրաղանշուր գործող դաղղաղհ վորի առնղաղն ամսական 75 մետր:

Ղափանում սարղավորել և դործարկել ներմուծղած կոմպրեսորները՝ մեկը Լենիւրում, իսկ մղյուը Շահումղան հանքերում ամենաուղը մինչև 1932 թ. դեկտեմբերի մեկը:

Ութեղաղնել Ղափանի Լենիւմի հիմնական շոտղնաղի վորման տեմպը, նաղատակ ղենելով անղաղման աղարտել հիղաղ աշխատանքը մինչև 1932 թ. հոկտաղի մեկը:

Աղարտել Շահումղանի հանքերի շոտղնաղի նաղաղումը և ամենաուղը մինչև սուղն թղի հուղիսի 15-ը լուծել հանղը Շահումղան իմից գործարան՝ փողաղրելու հարղը:

3. Առաղարկել կոմիւնաղներին դիւրեկաղորներին՝ իրենղանձնական հոկղութիւն տաղ առնել յերկրաղանական-հետաղիւղական աշխատանղները, հաղուղ ուղաղրութիւն նղիւրելով վորման վորակին՝ պաղար պաղրաղաղելու իմաղտով:

Առաղարկել Ձաղղիւտումեղին՝ ութեղաղնել ձեռնարկութիւններին յերկրաղանական սղաղարկումը, ստեղծելով յերկրաղանական-հետաղիւղական վորման աշխատանղների հատուկ սեկտոր:

հնարավորութիւնները՝ բանվորական սնունդը բարելավելու համար, վատ են աշխատել քաղաքամերձ խորհանաեսութիւնները և ընդհատումներ են յեղել կենտրոնական հայթաթիւղ որդանների կողմից կատարվող մատակարարման ասպարի-դում:

դ) կենտրոնական, տնտեսական կազմակերպութիւնները և մանավանդ ծանր արդյունաբերութեան ժողովրդատի լիա-զորն ու Աշխտիկումատն ամենօրյա պլանաչափի ղեկավարու-թիւնն ու կոնկրետ որոշութիւն չեն ցուցաբերել պղնձարդյու-նաբերութեան աշխատանքի ասպարիդում:

է) բովանդակային վերակառուցվել կազմակերպչական, կուսակցական դաստիարակչական և մասսայական-քաղաքա-կան աշխատանքը—Ալլահվերդում ու Ղափանում աշխատան-քի բոլոր բնագավառներում ընկ: Ստալինի վեց ցուցումների կատարումն ասպարիկելու համար:

Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումը դանում է, վոր պղնձարդյունաբերութիւնը վերակառուցելու համար կիրառ-վող գործնական ձեռնարկումների իրականացման տեմպը չի ասպարիկում կարևորագույն տնտեսական-քաղաքական այն խնդիրների կենսագործումը, վորոնք առաջադրել էին 17-րդ կուսկոնֆերանսը և ՀամԿ(բ)Կ-ի Կենտկոմի 1931 թ. հոկ-տեմբերի 31-ի վորոշումները՝ Ղափանի ու Ալլահվերդու հան-րերում պղնձի հանույթն ավելացնելու և այդ հանքերը հիմ-նական վերանորոգման ու վերասարքավորման յենթարկելու մասին:

Յենտկոմի վերոհիշյալից և գտնելով, վոր չնայած մի չարք զգալարութիւններին, Ալլահվերդու ու Ղափանի կու-սակցական ու արհմիութենական կազմակերպութիւնները բաղլիկյան աշխատանք ծախլիլու ղեպըում ունեն բոլոր հնարավորութիւնները՝ լրիվ կատարելու թե՛ պղնձի ձուլ-ման հանդիպական պլանը և թե՛ 1932 թվականի հետախուլ-դումների ու հիմնական շինարարութեան պլանը, Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումը վորոշում է՝

1. Հանձնարարել Ալլահվերդու և Ղափանի չրջկոմներին՝ կոմբինատների պրոֆկազմակերպութիւններին և ղիբկատոր-

ներին, յենտկոմի Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումի սույն վորոշումից, մշակել և կիրառել կոնկրետ ձեռնարկում-ներ աշխատանքի յուրաքանչյուր որչեկտի համար առանձին, նպատակ ղենելով լրիվ իրականացնել ընկ: Ստալինի վեց ցու-ցումները բոլոր աշխատանքներում և այդպիսով ասպարիկել յեն չահագործման և յեն հիմնականում շինարարութեան բոլոր պլաններին պիտալիան կատարումը:

2. Առաջարկել Ալլահվերդու կոմբինատին ավարտել կոմ-պրեսորի սարքավորումը Շամլույի հանքերում գործարկելով վերջինս ամենաուշը մինչև 1932 թ. սեպտեմբերի մեկը:

Ասպարիկել Լենհանքերի Ալլահվերդու հիմնական հետա-խուլական դարոյների վորումը առնվաղն 40 մետր ամսական, սկսած 1932 թ. սոոոտոսի մեկից:

Լրիվ ողտագործել գոյութիւն ունեցող դաղգյահները և արմատային վորումից անցնել սուբրորդաթներով ու ղեղակ-ներով կատարվող վորման, ընդամին միջոցներ ձեռք-առնել, վոր յուրաքանչյուր գործող դաղգյահ վորի սոնվաղն ամսա-կան 75 մետր:

Ղափանում սարքավորել և գործարկել ներմուծված կոմ-պրեսորները՝ մեկը Լենխումում, իսկ մյուսը Շահումյան հան-քերում ամենաուշը մինչև 1932 թ. դեկտեմբերի մեկը:

Ուժեղացնել Ղափանի Լենխումի հիմնական շտոլնայի վորման տեմպը, նպատակ ղենելով անպայման ավարտել հիշ-յալ աշխատանքը մինչև 1932 թ. հունվարի մեկը:

Ավարտել Շահումյանի հանքերի շտոլնայի նախագծումը և ամենաուշը մինչև սույն թվի հուլիսի 15-ը լուծել հանքը Շահումյան խմբից գործարան լիտաղրելու հարցը:

3. Առաջարկել կոմբինատներին ղիբկատորներին՝ իրենց սնանական հսկողութեան տակ առնել յերկրաբանական-հե-տախուլական աշխատանքները, հատուկ ուշադրութիւն նալի-րելով վորման վորակին՝ պաշար պատրաստելու իմաստով:

Առաջարկել Չակցվետումին՝ ուժեղացնել ձեռնարկու-թիւնների յերկրաբանական սպասարկումը, ստեղծելով յեր-կրաբանական-հետախուլական վորման աշխատանքների հա-տուկ սեկտոր:

Միաժամանակ կազմակերպել յերկրաբանների պարբերական խորհրդատվություն:

4. Անդրյերկոմի միջոցով պարտավորեցնել Անդրկովկասի յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքների վարչությանը՝ ծախսել Հայաստանում յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքները դունավոր մետաղների աստղերիցում, ուժեղացնելով փորման պարկը՝ փորման նոր պաշտպանելով ու անհրաժեշտ սարքավորումով:

Պարտավորեցնել Ձալցվետմետին ավարտել Շամլուղի ու Ախտալայի յենթակայանների ու հաղորդման գծի նախագծերը, մինչև 1932 թ. հուլիսի 5-ը:

Պարտավորեցնել Ձալցվետմետին միջոցներ ձեռք առնել Համամիլեթենական ելեկտրոմիավորումից ստանալու յերկու տրանսֆորմատոր մինչև սեպտեմբերի մեկը Շամլուղի համար և մեկ տրանսֆորմատոր մինչև հոկտեբերի մեկը՝ Ախթալայի համար:

Անդրյերկոմի միջոցով միջնորդություն հարուցել ծանրարդյունաբերություն ժողկոմատի առջև, վոր վերջինս միջոցներ ձեռք առնի Ղափանի Լենինի յենթակայանի և Շահումյան հանքերի համար ուղարկելու այն տրանսֆորմատորները, վորոնք պատվիրվել էին 1929 թվականին, սակայն պատվերը լուծարքել էր ՎԵՌ-ն 1932 թ.: Տրանսֆորմատորները ստանալ այնպիսի հաշվով, վոր հնարավոր լինի սարքավորել դրանք ամենաուշը մինչև սեպտեմբերի մեկը, քանի վոր առանց դրանց չեն կարող դործարկվել ներմուծած կոմպրեսորները:

Ձալցվետմետին՝ ապահովել սյուների, մեկուսիչների, մերկաբեղների ստացումը Շամլուղի հաղորդման գծի համար ինչպես և Ալլահվերդու դործարանները տանող հաղորդիչ զիծն ուժեղացնելու համար ստորերկրյա կաբելի ստացումը՝ ամենուշը մինչև 1932 թ. հուլիսի 15-ը:

3. ՀամԿ (բ) Կ Անդրյերկոմի միջոցով դիմել ծանր արդյունաբերության ժողկոմատ և Գլավցվետմետ-գոլտոյին, վոր նրանք անհապաղ ֆոնց առանձնացնեն Ֆլոտացիոն դործարանների (մեծ ու փորձնական) պակասող սարքավորման

համար, ինչպես և չուտափույթ կերպով բաշխելու մինչև այժմ չարտվիրված Ֆլոտացիոն սարքավորման պատվերներն այնպիսի հաշվով, վոր ամբողջ սարքավորումը չինարարություն վարել փոխադրվի ամենաուշը մինչև 1932 թ. նոյեմբերի մեկը:

ՀամԿ (բ) Կ Անդրյերկոմի միջոցով պարտավորեցնել Անդրյերկաթուղիների չինարարության վարչությանը՝ Ղաթարի յերկաթգծի կառուցումն ավարտել ամենաուշը մինչև 1932 թ. հուլիսի 15-ը:

4. Նոր դործարանի կառուցումն ըստ ամենայնի արագացնելու նպատակով, միջնորդել ՀամԿ (բ) Կ Կենտկոմին, վոր Ալլահվերդու կառուցվող կենտրոնական Անդրկովկասյան պղնձաձուլարանը և Ղափանի Ֆլոտացիոն դործարանը մտցվի հարվածային չինարարությունների շարքը:

5. ՀամԿ (բ) Կ Անդրյերկոմի միջոցով միջնորդություն հարուցել ծանր արդյունաբերության ժողկոմատի առաջ 1932 թ. 4-րդ յեռամսյակում ստանալու 40 տոննանոց կոնվերտոր և բեռնարար մեքենա:

Հաստատելով Ալլահվերդու դործարանի արտացոլիչ ու կոնվերտորային ցեխի դործարկումն անպայման մինչև 1932 թ. սեպտեմբերի 1-ը, այսինքն՝ Գլավցվետմետի հաստատած ժամկետից չորս ամիս առաջ սկսելու մասին յեղած վորոշումը, վորով հնարավորություն է ստեղծվում Ալլահվերդու դործարանների ծրագրերը 4-րդ յեռամսյակում ավելացնել 400 տոնն պղնձով՝ հիմնված գոյություն ունեցող հումքի վրա (հանքի մանրուքը և վատերթակետային հնոցը), առաջարկել Ալլահվերդու կոմբինատին, ընկ. Շեստակովի պատասխանատվությամբ, սահմանված ժամկետին ավարտել կառուցման ու մոնտաժի բոլոր աշխատանքները:

Պարտավորեցնել Ձալցվետմետ տրեստի կառավարիչ ընկ. Բալյանին, միջոցներ ձեռք առնել ստանալու պակասող հրակայուն նյութերը և մետաղը՝ նորակառույց դործարանի յերկաթե մասերի համար:

6. Պարտավորեցնել կոմբինատներին, կենսագործել Կենտ

կոմի վորոշումը՝ շինարարությունը հիմնական որակներում կենտրոնացնելու մասին, հաշվի առնելով շինանյութերի, բանուժի գոյություն ունեցող ֆոնդերը, միաժամանակ միջոցներ ձեռք առնելով 1932 թ. ընթացքում լիովին բավարարելու շինանյութերով ու բանուժով նաև շինարարության մյուս որակները:

Հերթականություն սահմանել շինարարության մեջ և Ալլահվերդու պոլիտեխնիկական ու Ղափանի ֆլուտացիոն գործարանը մացնել հարվածային կառուցումների շարքը, ապահովել այդ գործարաններն անհրաժեշտ նյութերով ու բանուժով ռաջին հերթին:

Հանձնարարել Հայաստանի ԼԿՅԵՄ-ի Կենտկոմին՝ առան որում կազմակերպել 100 կոմյերիտականներին հավաքագրումը Ալլահվերդու կոմբինատի համար և 100 կոմյերիտականի հավաքագրումը Ջանդեղուրի կոմբինատի համար՝ շինարարական սեկտորն ընթացքում աշխատելու նպատակով:

Առաջարկել կոմբինատներին՝ բանուժի հոսունությունը վերացնելու նպատակով, ամենաուշը մինչև հուլիսի մեկը իրականացնել Կենտկոմի դիրեկտիվը գոյություն ունեցող բնակարանային ֆոնդը վերաբաշխելու մասին, նպատակ դնելով ապահովել բնակարանով առաջատար պրոֆեսիոններին կադրերին: Մոտակա յերկու ամսում ավարտել անցյալ տարվանից անավարտ մնացած տների կառուցումը և հանձնել ոգտագործման, միաժամանակ ուժեղացնելով բնակարանային նոր շինարարության տեմպն անպայման ավարտելով ցուցակով նախատեսված որակներին կառուցումը և հանձնել վերջիններին ոգտագործման ամենաուշը 1932 թ. դեկտեմբերի 15-ից վոչ ուշ:

Բացառիկ կարևորություն տալով Ղափանի ու Ալլահվերդու բնակարանային ու կոմունալ շինարարությանը, հանձնարարել Ժողկոմիսիոնին՝ տասն որում մշակել կոնկրետ ձև-նախագիծեր՝ ոգնելու Ալլահվերդու և Ղափանի կոմբինատներին բանուժով, տրանսպորտով ու տեղական շինանյութով:

վորպեսզի ապահովվի բնակարանային ու կոմունալ շինարարության պլաններին կատարումը:

Ուժեղացնել կոմբինատի հավաքագրման ապարատները՝ բանուժը պլանաչափ հավաքագրելու և արտադրությանը ամրացնելու նպատակով, ավելի ուշադիր վերաբերմունք ցույց տալ յեկած բանվորներին, նրանց ընդունմանը, ծանոթացնել արտադրության հետ, և առաջին իսկ որից ապահովել ոթեվանով, սնունդով և այլն:

Մատնանշելով, վոր մինչև այժմ ել թույլ և, թե անասմանափակ և թե պրոդրեսիվ պարզևատրական գործավարձի արմատացման տեմպը, պարտալորեղնել կոմբինատներին և Ջակցվետմետ տրեստին միջոցներ ձեռք առնել, վոր մինչև ոգոստոսի մեկն անասմանափակ գործավարձով ընդգրկվեն աշխատանքներ 80 տոկոսը և գործադրվի պրոդրեսիվ պարզևատրական գործավարձը:

Կենտկոմի և ԿԿՀ-ի միացյալ պլենումը մատնանշում և, վոր չի կատարվել Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի 1931 թ. ոգոստոսի 29-ի այն վորոշումը, վորը պահանջում է հավաքագրել ու նախապատրաստել բանուժը, սրաբար մղել նրա հոսունությունը դեմ, կադմակերպել աշխատանքը և այլն: Այդ բացատրվում է աշխատանքի կադմակերպման կատարյալ բացակայությամբ Ջանդեղուրի կոմբինատում և նրա թույլ կադմակերպմամբ Ալլահվերդու կոմբինատում: Ուստի պլենումը առաջարկում է Ջակցվետմետին և կոմբինատի դիրեկտորնեին, հատուկ ուշադրություն նվիրել կոմբինատի աշխատանքի որդաններին հավաքագրմանը:

Առաջարկել Կենտկոմի կադրերին բաժնին ու Աշխտոդկոմատին՝ տասն որում արամադրել Ջանդեղուրի կոմբինատին աշխատանքի ու եկոնոմիկայի բաժնի և տեխնիկական վորտակավորման բյուրոյի աշխատանքին ծանոթ չորս աշխատող, իսկ Ալլահվերդու կոմբինատին՝ յերկու աշխատող:

7. Գտնելով վոր հետախուզական ու նախապատրաստական աշխատանքներում և շինարարության ասպարիզում առաջացած ձեղքվածքի պատճառներից մեկն է ռացիոնալացման

ձեռնարկումներն բացակայութիւնը կոմբինատներում, առաջարկել մի ամսում իրականացնել ՀԿ (բ) Կ Կենտկոմի վերաշումը և Զակցվեամետի ղեկեկտիվները, վորոնք պահանջում են լրացնել ռադիոնալացման որդանները թե շինարարության Ժեչ և թե շահագործման ու հետախուզական նախապատրաստական աշխատանքներում: Նպատակ դնելով ե՛լ ավելի մղում տալու բանվորներին լայն խափերին և ինժեներատեխնիկական աշխատողներին ռադիոնալացման ձեռնարկումներ կերպով առաջարկում, առաջարկել կոմբինատներին պարզեվաորումներ կատարել նյութերի, վառելիքի և այլ առարկաների տրետեման համար, ոգտալործելով այդ նպատակով տրետտի ու կոմբինատներին հաակացրած Փոնդը:

8. Բանվորներին ու տեխնիկական կազմին պատրաստելու ու նախապատրաստելու առաջարկում, կոմբինատներին ու տրետտի կատարած աշխատանքն ուժեղացնելու նպատակով, առաջարկել Աշխտողկոմատին, Լուստողկոմատին և Ծանր արդյունարարության ժողկոմատի լիադորին՝ մինչև ուսումնական տարին ապահովել Ալլահվերդու գործուը և Յերեվանի լեռնահանքային տեխնիկումը դասատուներով: Մասնավորապես պարտավորացնել Կենտկոմի կադրերի բաժնին Յերեվանի Մանկավարժական ինստիտուտն ավարտողներէց մորելիզացիայի յենթարկել հինդ հոչի՝ Ղափանի ու Ալլահվերդու գործուներում աշխատելու համար:

Հանձնարարել Յերեվանի Քաղխորհրդին՝ հանձնել Զակցվեամետի ամբողջ շենքը Յերեվանի Լեռնամետաղածուլական տեխնիկումին:

9. Տեղական շինանյութերի հայթայթումը բարելավելու նպատակով պարտավորեցնել Հայաստանին և Հայտնարկոմպին անվերապահորեն կատարել իրենց ստանձնած պարտավորութիւնները, ոժանդակութիւն ցույց տալով կոմբինատներին՝ տեղական շինաիայտ, կրաքար և այլն պատրաստելու առաջարկում:

Պարտավորեցնել կոմբինատներին, լայն ծախալել շինա-

քարության համար անհրաժեշտ շինաիայտի, կրաքարի, աղյուսի և քարի սեփական մթերումը:

Անրաւարար համարելով կոմբինատում գոյութիւն ունեցող կարի ու նորոգման արհեստանոցները և մասնագիտական կոչիլի ու հաղուստի պակասը մեղմացնելու նպատակով, առաջարկել Հայտնարկոմպին՝ հասցնել Ալլահվերդու և Զանգեզուրի այդ արհեստանոցներն անհրաժեշտ կարողության, իջեցնելով կարկատելու ու նորոգելու արժեքը և լավորակ շյութ մատակարարելով արհեստանոցներին:

10. Մատնանշելով, վոր չեն կատարվել Հայաստանի Կ (բ) Կ Կենտկոմի վերաշումները և Զակցվեամետի մի շարք կարգադրութիւնները՝ ցեխերը տնտհաշվարկի փոխադրելու մասին, առաջարկել կոմբինատներին ավարտել բոլոր ցեխերի փոխադրումն իրական տնտհաշվարկի: Այդ նպատակով՝

ա) արմատացնել ցեխերի խիստ միանձնյա դեկավարում, բ) ուժեղացնել ցեխերի ապարատը սլանալորդներով ու հաշվային աշխատողներով, գ) մշակել խրախուսման միջոցներ տնտեոման համար ու տույժեր գերածախսի համար ցեխերում, դ) ռադիոնալացնել հաշվառման տեխնիկան և կազմակերպել տնտհաշվարկի պահանջներին համապատասխանող հաշվառում:

Առաջարկել Զակցվեամետին և կոմբինատներին, հատուկ աշադրութիւն նվիրել հաշվային աշխատողների նախապատրաստմանը: Առաջարկել Աշխտողկոմատին՝ տասն որում Ղափան ուղարկել ութը հաշվային աշխատող և Ալլահվերդի ու ժիան ուղարկել ութը հաշվային աշխատող: Հանձնարարել կոմբինատներին՝ ապահովել հաշվային աշխատողներին բնակարաններով և սնունդի բնագավառում հապատարեցնել նրանց ինժեներատեխնիկական աշխատողներին:

11. Ալլահվերդու և Ղափանի պղնձահանքերի կուսկադմակերպութիւնները, զղալի աշխատանք ծախալելով կազմակերպչական-կուսակցական մաստայական աշխատանքը վերակառուցելու, սղնձի համար մղվող պայքարում իրենց շարքերի գաղաիարական բայլելիլյան դաստիարակութիւնն ու-

ժեղացնելու և ՀամԿ (բ) Կենտկոմի հսկումների 31-ի վերո-
շումներն իրականացնելու ասպարիզում և այդ հիման վրա
կարողանալով բարելավել շահագործական աշխատանքների
քանակական և վորակական ցուցանիշները, չեն կարողացել
վճռական հաջողություններ ձեռք բերել ստորին և միջին
կուտղակների աշխատանքի վորակն ու բովանդակությունը
բարձրացնելու ասպարիզում, չեն կարողացել գլխավորն ընդ-
գրկել բոլոր բանվորներին ագիտացիոն-մասսայական և դաս-
տիարակչական աշխատանքով, վերացնել միանձնյա ղեկա-
վարման սկզբունքի խախտումները և մարտական մոբիլիզա-
ցիայի յենթարկել բանվորական մասսաներին ու ինժեներա-
տեխնիկական կազմին, պղնձարդյունաբերությունից վերակա-
ռուցման կարևորագույն ճակատամարտում (հիմնական և
բնակարանային շինարարություն, յերկրաբանական-հետա-
խույզական և նախապատրաստական աշխատանքներ), ընդ-
կտալինի վեց պլաններն իրականացնելու համար:

Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի ու ԿԿՀ-ի միացյալ
պլենումն առաջարկում և Ալլահվերդու և Ղափանի շրջկոմնե-
րին շարունակել կազմակերպչական-կուտղակչական-մասսայա-
կան աշխատանքի ծավալումը, նպատակ դնելով ճիշտ բաշ-
խել մարդկանց, ամեն կերպ ամրացնել ստորին կուտղակնե-
րը և ցենսրյիշները, ընդգրկել բոլոր կոմունիստներին ու բան-
վորներին ագիտ-մասսայական և դաստիարակչական աշխա-
տանքով, բարելավել կուտակչական և բանվորական ժողով-
ների վորակը, ներգրավել բոլոր կոմունիստներին կուտակչա-
կան-մասսայական աշխատանքին, անողոր պայքար մղելով
միանձնյա ղեկավարման սկզբունքի բոլոր խախտումների դեմ
և ցուցաբերելով ճիշտ ղեկավարություն, ու մոբիլիզացիայի
յենթարկելով բանվորական մասսաներին, ապահովել ընդ-
կտալինի վեց պլաններին կենսագործումը և ՀամԿ (բ) Կ
Կենտկոմի 1931 թ. հսկումների 31-ի ամբողջ վորոշումները
կատարումը պղնձարդյունաբերության արմատական վերա-
կառուցման վերաբերյալ:

ՀամԿ (բ) Կ-ի Կենտկոմի և ԽՍՀՄ-ի Ժողկոմխորհի վո-
րոշումները՝ հացի, մսի, մրգեղենի ու բանջարեղենի միջ-
րումների և կոլտնտեսությունների, կոլտնտեսականների ու
մենատնտես աշխատավոր գյուղացիներին առևտրի մասին,
բաղաբական բացառիկ նշանակություն ունեն:

Այդ վորոշումները հանդիսանում են անխզելի մասը կու-
տակցություն աշն ձեռնարկումների, վորոնց նպատակն և ամ-
րացնել կոլտնտեսությունները կազմակերպչորեն ու տնտե-
սապես, բարձրացնել կոլտնտեսական ու աշխատավոր գյուղա-
ցիություն լայն մասսաների նյութական բարեկեցությունը և
ել ավելի բարելավել բանմատակարարումը:

Կոլտնտեսական առևտրին վերաբերյալ վորոշումներն ամ-
բողջովին և լիովին բղխում են կուտակցություն հիմնական
գծից և հանդիսանում են կոնկրետ ձեռք 17-րդ կուտկոնֆերան-
սի աշն ղերեկալմների իրականացման, վորոնք պահանջում
են ըստ ամենայնի ծավալել խորհրդային առևտուրը և նրա
հիման վրա գարգացնել քաղաքի ու գյուղի ապրանքաշրջա-
նառությունը:

Հայաստանում մսի միջերման պլանի կրճատումը 51 տո-
կոսով, հացի, կաթի, մրգեղենի, բանջարեղենի և գյուղա-
տնտեսական այլ միջերման միջերման պլաններին զգալի կրճ-
ատումը, յերբ միաժամանակ ընդարձակվում և ցանքերի
տարածությունը, լրացուցիչ հսկայական հնարավորություն-
ներ և ստեղծում մոտ ժամանակամիջոցում լայն ծավալյալ
Հայաստանում կոլտնտեսությունների, կոլտնտեսականների,
և աշխատավոր մենատնտես գյուղացիների առևտուրը:

Պլենումը պահում և, վոր կուտակցության ու կառավա-
րություն վորոշումն արտադրական խանդավառություն և
տնտեսական ինքնաբերականություն յոր ալիք առաջացրեց
գյուղի աշխատավոր լայն մասսաների մեջ:

Մի շարք շրջաններում ՀամԿ (բ) Կ-ի Կենտկոմի և ԽՍՀ-
Մ իսկյան Ժողկոմխորհի վորոշումներին հետևանքով, կոլ-

տնտեսութեանն ու մենատնտեսներն ավելացրին ցանքերի տարածութիւնը, ձեռք են բերում ջահել անասուններ, անձեցնելու համար, ավելացնում են թռչունների թիւը և այլն:

Կոլտնտեսական առևտրի ծավալման ասպարիզում մեր կատարած առաջին քայլերն արդեն իսկ զգալի դրական արդիւնքներ են տալիս:

Շուկայում ավելացել է գյուղատնտեսական մթերքների քանակը: Նկատելի կերպով իջել է մի շարք մթերքների գինը:

Սակայն կոլտնտեսական առևտրի ասպարիզում գոյութիւն ունեցող հնարավորութիւնների և խնդիրների հանդեպ, պլենումը միանգամայն անբավարար ե համարում կոլտնտեսութեանն, կոլտնտեսականների և մենատնտես աշխատավոր գյուղացիների առևտրի ծավալման տեմպը:

Կոլտնտեսական շուկաները կազմակերպվել են միմիայն 7 վայրում (Յերեւան, Լենինական, Ղարաբաղի խոտ, Գորիս, Ախտա, Վաղարշապատ, Թալին): Մինչև հունիսի 20-ը կազմակերպվել է ընդամենը 46 կոլտնտեսական 8 խորհրդատեսական խանութ-կրպակ:

Անթուրատրելի չափով թույլ է զարգանում կոլտնտեսութեանն, կոլտնտեսականների և մենատնտեսների առևտուրը յերկաթուղային կայարաններում: Անբավարար է գոյութիւն ունեցող կոլտնտեսական շուկաների վիճակը: Չափազանց թույլ է ընթանում կոլտնտեսականների ու մենատնտեսների առևտրի համար կառուցվող խանութների, կրպակների և ծածկերի կառուցումը: Միանգամայն անբավարար ուշադրութեան է նվիրվում շուկաներում ներքին կարգ հաստատելու հարցերին: Շուկաներում չի կազմակերպվել խորհրդատուութեան առևտրի հարցերի շուրջը: Չափազանց թույլ ուշադրութեան է նվիրվում շուկաների բարեշինութեան և նրանց սանիտարական վիճակի հարցերին:

Միանգամայն անբավարար է շուկա տանող ճանապարհների վիճակը: Չկան անասուններ պահելու և ջրելու տեղեր, մուտքներ: Չեն կազմակերպվել անասնաբուժական կետեր:

Անբավարար է շուկաների կուլտուրական - կենցաղային սպասարկումը:

Չկան թեյատներ, բուֆետներ, բուժակայաններ, լրագրային կիոսկներ, փոստային կրպակներ և այլն:

Շնորհիվ գյուղացու տների և իջեվանների անբավարար վիճակի (խորթ տարրերի բազմութեանն սպասարկողների կազմում, կոպիտ վերաբերմունքը հաճախորդներին, կուլտաշխատանքի թուլութեանն, կեղտոտութեանն ու հակասանիտարական պայմանները, կողմնակի անձերով լցված լինելը), շուկա յեկած կոլտնտեսականներն ու մենատնտեսները չեն պահովվում նվազագույն հարմարութեանն (գիշերում, հանդիստ, կուլտուրական ժամանց):

Կուսակցական քաղաքային և շրջանային կոմիտեներն անհրաժեշտ չափով ուշադրութեանն չեն նվիրում մասսայական քաղաքական աշխատանքների ծավալմանը կոլտնտեսական շուկաներում, գյուղացու տներում և իջեվաններում: Չկան շուկաներում, չկա ռադիո, չի կազմակերպվել իրավաբանական խորհրդատուութեան և այլն:

Այդ բոլորը վկայում են, վաղ պատշաճ ուշադրութեան չի ցվիրվում կոլտնտեսական շուկաները խորհրդային կուլտուրական առևտրի իրական կենտրոններ դարձնելու գործին:

Մասնաշէնով, վոր հայաստանի սպառնալուրացիան, կենտրոնի մայրաքաղաքի գետ, զգալիորեն բարելավել է իր աշխատանքը, պլենումը միևնույն ժամանակ չեղում է սպառողական, տնայնապարծական-արհեստագործական, հաճախորդային, կողմնակցային և պետական միանգամայն անբավարար մասնակցութեանը կոլտնտեսական շուկաներին:

Մի ամսվա փորձը ցույց տվեց, վոր նրանք չեն կարողացել մինչև վերջը վերացնել մեքենայական բաշխման պրակտիկան և վերակառուցել իրենց աշխատանքն այն խնդիրների համաձայն, վորոնք դրել է նրանց առաջ կուսակցութեանը կոլտնտեսական առևտրի լայն ծավալման առնչութեամբ և

բանմատակարարման հետագա բարեկամման համար պայքար մղելու անհրաժեշտութիւնը :

Կոոպերացիան և պետառեւտուրը չեն կատարել կուսակցութեան այն ուղղակի ցուցումները, վորոնք պահանջում են ավելացնել ապրանքային ուսուրանքը, զիմաւորել կոլտնտեսութեաննրի առեւտուրն արդյունաբերական ու լայն գործածութեան ապրանքների հոսանքով: Նրանք չեն կատարել այն կատեգորիկ դերեկաւորները, վորոնք պահանջում են լրիւ կապարել գյուղերն արդյունաբերական ապրանք ուղարկելու պլանները :

Կոոպերացիան և պետառեւտուրը մինչև այժմ ել դեռ համարյա վոչինչ չեն արել կոնկրետ ոգնութիւն կազմակերպելու կոլտնտեսութիւններին ու կոլտնտեսականներին ժամանակավորապես կրպակներ հասկացնելու, իրենց խանութներում առեւտրի համար տեղ տալու, իրենց պահեստները կոլտնտեսութիւններին տրամադրելու ասպարիզում, վորպեսզի նրանք կարողանան պահել իրենց մթերքի չիրացված մասը և այլն: Հայկոոպի վարչութիւնը, Հայառը, չրջանային սպասողական միութիւնները, կոոպերացիայի ու պետառեւտրի աշխատավորների արհմիութիւնները, առայժմ վոչ մի բայլ չեն արել ոգնութիւն ցույց տալու գոյութիւն ունեցող կոլտնտեսական խանութներին՝ խորհրդային առեւտրի տեխնիկային տիրապետելու ասպարիզում :

Պլենումն առանձնապես շեշտում է կոոպերացիայի ու պետառեւտրի չափազանց թույլ մասնակցութիւնը գյուղատնտեսութեան մթերքների սպառման ասպարիզում :

Պլենում մատնանշում է քայն միանգամայն անթույլատրելի դրութիւնը, յերը կոոպերացիան, պետառեւտուրը և կոլտնտեսական միավորումներն իրենց մթերման աշխատանքը կենտրոնացնում են արդյունաբերական կենտրոնների (Յերեւանի, Լենինականի) շուկաներում: Առեւտրական կոոպերատիւ ապարատի առանձին ողակները վտար են դնում միանգամայն անթույլատրելի ուղին՝ դնում և տեղն ու տեղը վաճառում են բանվոր սպառողին գյուղատնտեսական մթերքներ, և դրանով իսկ վոչ միայն չեն նպաստում գների իջեցման

նը, այլ ընդհակառակը՝ բարձրացնում են գները տեղ-տեղ կոլտնտեսականներից, իսկ առանձին դեպքերում նաեւ մասնավորից ավելի թանկ վաճառելով ապրանքը :

Չնայած Կենտկոմի ուղղակի ցուցումներին, կոոպերացիան և պետառեւտուրը դեռևս հանգես չեն յեկել հեռու վայրերի և չրջանային կենտրոնների այն շուկաներում, վորոնք չունեն արդյունաբերական նշանակութիւն :

Կոոպերացիան և պետառեւտրի դեկավար աշխատողները դեռևս չեն հասկացել, վոր աշխատանքը պետք է կատարել այնպես, վորպեսզի ի վիճակի լինեն գյուղատնտեսական մթերքները վաճառել շուկայի սովորական գներից ցածր և դրանով իսկ նպաստեն այնպիսի գների առաջացմանը, վորոնք համապատասխանում են սպառող բանվորի ու կոլտնտեսականի շահերին :

Մի շարք կուսկազմակերպութիւններ և կոոպերացիան տնտեսում են գների իջեցման համար մղվող պայքարի խընդիրները: Այդ վկայում է, վոր նրանք թույլ են պայքարում սովորուձնիստական տարրերի դեմ :

Պլենումը շեշտում է, վոր կոլտնտեսական առեւտրի ասպարիզում կոոպերացիայի առջև դրված խնդիրները հաջող իրականացնելու համար, անհրաժեշտ են վոր առեւտր-կոոպերատիւ ապարատը և կուսակցական կազմակերպութիւններն առավելագոյն ուշադրութիւն նվիրեն գյուղատնտեսական կոոպերացիայի ամբացմանը, վորը պետք է հիմնական ողակը հանդիսանա կոլտնտեսական առեւտուրն առաջ մղելու և ինքնամթերութեանն ու թեղացնելու գործում :

Կոոպերացիայի ու պետառեւտրի թույլ աշխատանքը հեշտացնում է մասնավոր առեւտրի վարգացումը մի շարք շուկաներում և հնարավորութիւն է տալիս սոցիալականներին ու մասնավոր առեւտրականներին փող շահել իհաչիւ կոլտնտեսականների, աշխատավոր գյուղացիների ու բանվոր սպասողի :

Կոոպերատիւ ապարատի առանձին ողակներում նեպմանակաւ ու չարչիական տարրերը բուն գներու, ինչպես և բավարար աշաւուրջ վերահսկողութեան բացակայութեան հե-

տեանքով քիչ չեն աշխարհի փաստեր, յերբ կոտորակացիւր
ու պետտեարի խանութներում գտնվող ապրանքը կոտորակ-
ապահանքին ու մենատեսակներին վաճառելու փոխարեն հա-
ճախ վաճառվում և մասնավոր առևտրականներին:

Պլենումը գտնում է, վոր աշխատանքի թույլ վերակա-
ռուցման, առևտրա-կոտորակաւի ապրարտի առանձին ողակ-
ներում խորթ տարբեր խնդիրներ, վառնումներն ու ապրան-
քը վոր քստ նպատակի իրացնելու դեմ թույլ պայքարելու
հիմնական պատճառն է հեռակապական կազմակերպութիւն-
ների չափազանց թուլութիւնը, կոտորակաւի, առևտրական
և հայթայթող կազմակերպութիւններում վերջիններեւ մի-
անգամայն անբավարար ղեկավարումը շրջկոմների ու քաղ-
կոմների կողմից: Կոտորակացիայի ու առևտրի որդաններում
մեծ մասամբ չի ձևակերպված կուսակցական ստորին ողակը:

Դրա հետ միասին պլենումը մատնանշում է, վոր քաղ-
խորհուրդները և ֆինորգանները բավականաչափ պայքար չեն
մղում ապակուլյանտների ու մասնավոր առևտրականների
դեմ:

Պլենումը գտնում է, վոր կոտորակաւի շուկաների ու
կոտորակաւի առևտրի ծավալման թույլ տեմպի, գոյու-
թիւն ունեցող շուկաների անբավարար վիճակի հիմնական
պատճառն այն է, վոր կուսակցական կազմակերպութիւնները մինչև
այժմ բայլչեկիյան հասակ ղեկավարութիւն չեն ապահովել
այդ կարևորագույն ճակատամասում:

Մի շարք կուսակցական կազմակերպութիւններ դեռևս
բավականաչափ չեն զիտակցել, վոր կոտորակաւի առևտու-
րը հանդիսանում է դասակարգային ամենասուր պայքարի
այն ճակատամասերից մեկը, վորտեղ առաջին հերթին ուղղում
են իրենց ուժերն այժմ կուլակային, դասակարգայնորեն
թշնամի տարրերը:

Դրա հետևանքով մի քանի շրջաններում չի ապահովված
մեր վճարական պայքարը կոտորակաւի առևտրի ասպարի-
զում նկատվող աջ ուղիւն ինքնահոսի դեմ, կո-
տորակաւի առևտուրը ներմանական տարրերին մոտեցնելու

փորձելով դեմ, կոտորակաւի առևտուրը կենտրոնացված միջ-
րումներին հակադրելու փորձերի դեմ:

Դրա մասին վկայում է նախ և առաջ կոտորակաւի
առևտրի բացառիկութեանը մի քանի շրջաններում, առանձին
կոտորակաւի շուկաների կողմից իրենց միջերջների սխտեմա-
տիկ վաճառումը մասնավոր առևտրականներին և տնայնա-
գործական, աշխատագործական ու հաշմանդամային կոտու-
րակային մեջ ներմանական ու առևտրական տարրերի թա-
փանցումը, վորոնք կոտորակաւի առևտուրն ուղիւն դնում
են ի հաշիվ կոտորակաւի շուկաների փող շահելու համար (Հայտ-
նարկոսպ, Հաշմկոտ, Հայկոտորդ):

Նույնն է վկայում նաև միջերումների կատարման անբա-
վարար բնթացը շրջանների մեծ մասում, չնայած պլանների
ղղալի կրճատմանը:

Վերջին ժամանակներս տեղի ունեցած մի շարք փաստեր,
այն է՝ Հոգեօղկոմատի դիրեկտիվը վորոշ կոտորակաւի շուկա-
ներ, վորոշ շուկաներին անպայման ամբացնելու մասին, կո-
տորակաւի առևտրի համար տեղական որդանների կողմից
գներ սահմանվել, Ս.Թ.Ի.Ի. և Ս.Թ.Բ.Բ. շրջանների տեղա-
կան որդանների կողմից, Պետականի Լենինականի բաժնա-
մուկի աշխատողների փորձը՝ ողիւն դնելու կոտորակաւի
կան շուկան դուրդակներին տրված վարկերը հետ ստանալու
համար, ուղղակի ապրանքափոխանակման փաստերը և այլն,
վկայում են, վոր անհրաժեշտ է ուժեղացնել մեր պայքարը
«ճախ» սպորտուղիւմի և վարչարարութիւնի դեմ, վորոնք
խանդավարում և արդեւակում են կոտորակաւի առևտուրը:

Մի շարք շրջաններում բավականաչափ լայն չեն մասնա-
յականացրել կուսակցութիւնի վերջին վորդումները, բացա-
ւորական աշխատանքում չի շեշտվել վոր կենտրոնացած միջ-
րումների պլանների կատարումը կոտորակաւի առևտրի
ծափալման հետ միասին կարևորագույն խնդիր է: Բավակա-
նաչափ չեն բացաւրվել կուսակցութիւնն ու կատարութիւն
վորդումները կոտորակաւի շուկաների, կոտորակաւի շուկաների և
անհատական աշխատողի դուրդակների առևտրի ասպարի-

զում տրվող արտոնությունները, ինչպես և կոլտնտեսական առևտրի վարկավորմանը վերաբերյալ վորոշումը: Թույլ են մասսայականացվել նաև Միւլքենական Հոդօդկովատի ու Միւլքենական Կալունտկենտրոնի վորոշումները կոլտնտեսական առևտրի մասին:

Պլենումը մատնանշում է, վոր Հոդօդկովատը և Կոլտնտեսականորոնը, վորոնք հատուկ պատասխանատվություն են կրում կուսակցության առջև կոլտնտեսական առևտուրը ծավալելու համար, չեն գլխավորել այն խանդավառությունը, վորով ղեմավորեցին աշխատավոր գյուղացիների լայն մասաները կուսցության ու կառավարության վորոշումը կոլտնտեսական առևտրի ծավալման մասին: Այդ բացատրվում է նրանով, վոր տեղական հոդային ու կոլտնտեսական աշխատողների զգալի մասը դեռևս բավականաչափ խորը չի գիտակցել, վոր տվյալ ետապում կոլտնտեսական առևտուրը հանդիսանում է վճռական ողակներից մեկը կոլտնտեսությունները կազմակերպչորեն ու տնտեսապես ամրացնելու գործում:

Կոլտնտեսականորոնը, չրջանային հոդաթիւները և չրջանային կոլտնտնությունները փոխանակ ուղերատով կոնկրետ դեկավարություն ցուցաբերելու և գործնական աշխատանք կատարելու կոլտնտեսական առևտրի կազմակերպման սուպարիզում, առայժմ դեռ սահմանափակվում են գիրեկտիվներ մշակելով և ուղարկելով, խորհրդակցություններ դումարելով, պլաններ կազմելով և այլն:

Այդ որդանները մինչև այժմ ել ինչպես հարկն է չեն հասկացել, վոր խանութներ կազմակերպելու հետ միասին, նրանց գլխավոր և հիմնական խնդիրն է կոլտնտեսության մեջ աշխատանք կազմակերպել՝ լրացուցիչ ռեսուրսներ ստեղծելու, կոլտնտեսության մեջ ապրանքի ավելցուկները մորելիզացիայի յենթարկելու համար:

Պլենումն առանձնապես ընդգծում է՝ մենատնտեսների առևտրի թերազնահատման բնագավառում նկատվող վտանգը: Թույլ է նրանց ցույց տրվող ողնությունը, անբավարար

և անհատականների արտադրանքի ներգրավումն ապրանքաչրջանառության մեջ:

Պլենումը դտնում է, վոր կոլտնտեսական առևտրի ծավալման թույլ տեմպի պատճառները մեկը՝ դրա կարևորագույն պայմանի՝ մարդկանց ճիշտ բաշխման և կադրերի անհամապատասխան ընտրության անտեսումն է:

Մինչև այժմ կոլտնտեսություններում դեռևս չեն առանձնացված լալագույն ակտիվիստ կոլտնտեսականներ, վորոնք պետք է ղեկավարեն կոլտնտեսական առևտուրը:

Վորակյալ ու պատրաստված աշխատողներով բավարար չալով չեն ամրացված Հոդօդկովատի ու Կոլտնտեսականորոնի և վաճառահանման սեկտորները:

Չնայած Կենտկոմի ուղղակի ցուցումներին, մինչև այժմ ել դեռ չեն կազմակերպվել չուկայական կոմիտեներ:

Միանգամայն անբավարար է՝ գրամահավաքների և Ֆինգործակալների կազմը խորհրդային չուկաներում:

Յեկնելով այս բոլորից՝ պլենումը ՎՈՐՈՇՈՒՄ Ե. — Առաջարկել չրջկոմներին՝ լայնորեն մասսայականացնել կոլտնտեսական առևտրի արտոնություններն ու վարկավորման կարգը կոլտնտեսական և մենատնտես աշխատավորների մեջ: Բացատրական աշխատանքի ասպարիզում կուսակցության չրջանային կոմիտեներին ողնելու նպատակով, պլենումն առաջարկում է Յերեանի ու Լենինականի քաղկոմներին և Ալլահվերդու, Ղարաքիլիսայի ու Ղափանի չրջկոմներին, բոլոր չրջաններն ուղարկել բանվորական, կուսակցական բրիգադներ՝ վորակյալ ու պատրաստված կազմով:

Ըստ վորում բրիգադներն ուղարկել մինչև հուլիսի 1-ը հետևյալ կարգով. Յերեանից՝ Կոտայք, Քեչիչքենդ, Փաշալու, Ախտա, Բայազեդ, Մարտունի, Բասարգեչար:

Լենինականից՝ Թալին, Աղբաբա, Արարան. Ղարափիլիսայից՝ Դիլիջան, Շամշադին. Ալլահվերդուց՝ Սոնիակապան. Ղափանից՝ Գորիս, Միսիան և Մեղրի:

Պլենումը պարտավորեցնում է հանրապետական և մանավանդ չրջանային թերթերին՝ իրենց հատուկ հսկողության

տակ առնել թե՛ կուսակցութեան փորձութիւնները կոլտնտեսականներին ու անհատականներին հասցնելու դործը և թե՛ կոլտնտեսական առևտրի ծախսերը վերաբերյալ պլենումի տված դիրեկտիվների ամենատարագ դործնական իրականացումը:

Պլենումը գտնում է, Վոր աշտուհեան կուսակցութեան քաղաքային ու շրջանային կոմիտեների աշխատանքի հիմնական և գլխավոր ցուցանիշներից մեկը պետք է լինի ապրանքաշրջանառութեան ու կոլտնտեսական առևտրի վերահսկող, շուկաների ու խանութների թիվը տվյալ շրջանում և լայն դործածութեան ապրանքներ ստանալու համար կազմակերպված պայքարը:

Մթերութիւնը կենտրոնական պլանի կատարումով և միաժամանակ կոլտնտեսական առևտրի ըստ ամենայնի ծախսումով է, Վոր պետք է ստուգվի շրջանային ու գյուղական կուսակցական կազմակերպութիւնների բայցլէիկյան մարտունակութիւնը:

Պլենումը պահանջում է կուսակցական ու խորհրդային բոլոր կազմակերպութիւններից (շրջկոմներ, Լուսժողովմատ, Առժողովմատ, Փոստ-Հեռագրի ժողովմատ և այլն) մանավանդ քաղխորհուրդներից ու շրջգործկոմներից՝ անհապաղ կիրառել իրական ձեռնարկումներ, վերածելու գործընթացն ունեցող և նոր բացվող շուկաները խորհրդային կոլտնտեսական առևտրի կենտրոններին:

Պլենումն անհրաժեշտ է գտնում, անհապաղ կազմակերպել շուկայական կոմիտեներ և նշանակել շուկաներում քաղխորհուրդներ մշտական լիազորներ, ընտրելով այդ աշխատանքի համար ամենից ավելի պատրաստված, ստուգված և յեռանդուն աշխատողներ:

Հսկայական նշանակութիւն տալով գյուղագոյ տներին և իջեւաններին աշխատանքին, պլենումը պարտաւորեցնում է քաղկոմներին ու շրջկոմներին, քաղաքային ու շրջանային ԲԳՏ-ներին՝ անհապաղ վերանայել գյուղացու տներն ու իջեւաններն սպասարկող ամբողջ ղեկավար ու տնտեսական

կազմը, նպատակ դնելով ընտրել աշխատողներ, վորոնք ապահովեն նրանց տուր և դրամ խնդիրներ իրականացումը:

Պլենումը պարտաւորեցնում է Զինվորական սրգաններին, քաղխորհուրդներին, ԲԳՏ-ներին և արհմիութիւններին՝ վերանայել շուկայի առևտրի հետ առնչութեան ունեցող Ֆինդործակալների, դրամահաւարների, կառուցների և այլ աշխատողների ամբողջ կազմը, նպատակ դնելով ամբողջնել բոլոր ողակներն ստուգված աշխատի աշխատողներով, վորոնք ապահովում են կոլտնտեսութիւնների առևտրի առավելագույն ծախսումը:

Պլենումն առաջարկում է վերանայել Հողփողկոմատի և կոլտնտեսներին վաճառահանման ու առևտրի սեկտորների աշխատողների կազմը, նպատակ դնելով ամբողջնել այդ սեկտորները պատրաստված ու փորձառու աշխատողներով: Հողային ու կոլտնտեսական սրգանները պետք է անհապաղ սկսեն դործնական աշխատել կառուցիւն կազմակերպելու կոլտնտեսութիւնների համար, կոլտնտեսական առևտրի լրացուցիչ հնարավորութիւններն ու բնութաները հայտարարելու դործում: Ամբողջ աշխատանքի հիմքը պետք է կազմի կոլտնտեսութիւնների, կոլտնտեսականների ու անհատականների տնտեսական ինքնազորութիւններով և նախաձեռնութեան առավելագույն ծախսումը:

Պլենումը պարտաւորեցնում է Հողփողկոմատին և կոլտնտեսներին՝ ամենաուշը մինչև հուլիսի 29-ը, ուղարկելով տեղերը ղեկավար աշխատողներ, գործնական ոգնութիւն կազմակերպել 10 կոլտնտեսութիւններին:

Այդ նպատակով ընտրել մի-մի խոշոր կոլտնտեսութիւն կոտայքի, Ախտայի, Աշտարակի, Դիլիջանի, Մարտունու, Բասարզեզարի, Ստեփանավանի, Լենինականի, Արարանի և Ղարաքիլիսայի շրջաններում և այդ կոլտնտեսութիւնների առևտրի կազմակերպման փորձով ցույց տալ կոլտնտեսական ու հողային սրգաններին, թե գործնականորեն ի՞նչպէս պետք է կազմակերպել կոլտնտեսութիւնների առևտուրը:

նել արդյունաբերական շրջանների շուկաներում կատարվող մթերումները և պարտավորեցնում և կոոպերացիային ու Պետ. առևտրին յնանդուռն աշխատանք ծավալել հետադուր վայրերի շուկաներում և կետերում դյուղատնտեսական ապրանք մթերելու համար և այդպիսով ձգտել անշեղորեն իջեցնել գներն ու ե'լ ավելի բարելավել ըանձատակարարումը:

Կոոպերացիան և մթերող կազմակերպությունները պետք է ամենուրեք ներդրածում կազմակերպեն կոլտնտեսական արտադրություն վրա, յերկարատե պայմանագրական հարաբերություններ հաստատելով կոլտնտեսությունների հետ, ամեն կերպ ոգնելով նրանց ավելացնելու կոլտնտեսություն ներքին ապրանքային ուսուրանները:

Պլենումը պահանջում է կոոպերացիայից, Պետ. առևտրից, Քաղխորհուրդներից, Ֆինորգաններից և շրջանային ու դյուղական կուսկազմակերպություններից՝ վճարական միջոցներ ձեռք առնել վերացնելու սպեկուլյանտներին և մասնավոր առևտրականներին:

Կոլտնտեսական առևտրում դյուղություն ունեցող թերությունները վերացնելու, ապրանքաշրջանառություն ու կոլտնտեսությունների, կոլտնտեսականների, մենատնտես աշխատավոր դյուղացիների առևտուրն ե'լ ավելի ծավալելու հիմնական պայմանն է՝ վճարար և աննկուն պայքար մղել կուսակցության հիմնական գծից կատարվող թեքումների, դիտարկելու փոսնգ աջ թեքման, «ձախ» ոպորտունիզմի և նրանց հանդեպ ցուցարկերով հաշտվողականություն գեմ:

ԲԱՄԲԱԿԻ ԴԱՐՆԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ԱՐԳՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ՅԵՎ ՄԵՐ ԽՆԳԻՐՆԵՐԸ ԲԱՄԲԱԿԻ ԳՐՈՆՏՈՒՄ

1. ՀԿ(բ)Կ Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումը մատնանում է, վոր ընթացիկ դարնան կամպանիային Հայաստանի կուսկազմակերպությունները ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի 1931 թ. հոկտեմբերի 31-ի և 1932 թ. փետրվարի 4-ի վորոշումների իրականացման հիման վրա, ձեռնարկումներ կիրառելով կոլտնտեսությունները կազմակերպչորեն, տնտեսապես և քաղաքականապես ամրացնելու համար, անողք պայքար մղելով թե' աջ ոպորտունիստների դեմ, վորոնք կրկնում են կուսկային-կոնդրասեմական դիրքավորումները Հայաստանում բամբակի մշակույթի ընդարձակումն անհնարին լինելու մասին, թե' «ձախ» խոտորումների դեմ, նկատելի հաջողություններ ձեռք բերեցին բամբակի ճակատում: Բամբակի ցանքերի տարածությունը 1929 թ. 13.000 հեկտարից և 1931 թ. 25.000 հեկտարից, 1932 թվականին հասավ 28.000 հեկտարի:

Պլենումը մատնանում է, վոր չնայած այն լուրջ դժվարություններին, վորոնք ստեղծվել էյին բամբակի դարնան կամպանիայում առաջացած ճեղքվածքի չնորհիվ (միմիայն 8000 հեկտար աշնանավար կատարելով՝ փոխանակ պլանով նախատեսված 12.000 հեկտարի, ընդամենը 470 հեկտար ձմեռվա արաթը, փոխանակ պլանով նախատեսված 30.000 հեկտարի), ընթացիկ դարնանը, մինչև մայիսի 25-ը հերիի ու ցանքի դործիքավոր չափման համաձայն ցանվել է 28.500 հեկտար բամբակ, իսկ ծրած բամբակի լրացուցիչ ստուգման համաձայն կատարված դործարանային չափման հիման վրա

ցանկել է 28-033 հեկտար: Այս տարի բամբակի ցանքն ա-
վարտվել է անցյալ տարվանից 10—15 ուր ավելի շուտ:

2. Դրա հետ միասին պլենումը մատնանշում է բամբակի
ցանքի պլանի դպարի թերակատարումը Ղամարլի շրջանում,
վորը ցանքի պլանը թերակատարել է 1000 հեկտարով և եջ-
միածնի շրջանում՝ 400 հեկտարով:

3. Պլենումն անբավարար է գտնում ՄՏԿ-ները աշխա-
տանքը մի շարք վորակական ցուցանիշների ասպարիդում՝
բամբակի արտերի պատրաստման, արաթի և այլ բնագա-
վառներում: Մասնավորապես համարյա լիովին տապալվել է
տրակտորային ցանքը:

4. Թույլ է ընթանում մշակման կամպանիան, չնայած
վոր կոլանտեսություններում վորոշ բեկում է կատարվել աշ-
խատանքի կազմակերպման ասպարիդում և առաջին քաղհանը
հիմնականում ավարտվել է: Յերկրորդ քաղհանը մինչև հու-
նիսի 25-ը կատարվել է 78,6 տոկոսով: Անթույլատրելի չա-
փով հետ է մնում նոսրացումը, վորը կատարվել է 71 տոկո-
սով: Առանձնապես հետ է մնում վորոգումը: Պատշաճ ուշա-
գրություն չի նվիրվում բամբակի մշակման այդ կարևորա-
գույն ողակին: Բամբակի հավաքման պլանը կատարելու դու-
րում կարևորագույն նշանակություն ունեցող մի շարք կոլ-
անտեսություններում, ինչպես որինակ փարաքարում, Մար-
գարայում, Քյորիվալում, Ղամարլում, Յուվայում, Ու-
զունորայում և Նարիմանլում վոր միայն բայլեիկյան պայ-
քար չկա բարձր բերքատվության համար, այլև ձգտում կա
արդեն այժմ իսկ անմշակ թողնելու ցանված հողամասերի
մի մասը, վարագույրելով օպորտունիստական ինքնահոսը և
երենց լիակատար անձեռնահասություն ուղտադործելու կոլ-
անտեսությունների ներքին ռեսուրսները, բանութը, (վորը
միանգամայն հերիք է մշակման համար) և համապատասխան
ինվենտարի և ձիերի առկայությունը, բամբակը լրիվ մշա-
կելու, «որչեկտիվորեն» անհնարին լինելու վերաբերյալ չա-
ղակրատություն: Անթույլատրելի չափով հետ է մնում և

վիժման վտանգի տակ է գտնվում բամբակի մշակումը Սալ-
պարաբադի խորհրդանտեսություն մեջ:

Բավականաչափ չի ծավալվել աշխատանքը վնասառեն-
քի դեմ պայքար նախապատրաստելու ասպարիդում, բացա-
կայում է գիշեր-ցերեկվա վորոգումը, միջոցներ ձեռք
առնվել վերջնականապես վերացնելու դիմադրությունը
ՄՏԿ-ներին, ագրոշրջաններին աշխատանքում և այլն:

5. Կենտկոմի պլենումը վճռարար դատապարտելով ցան-
ված հողամասերի մի մասը առանց մշակման թողնելու դե-
մորիլիկացիոն ըստ եյուլթյան կուլակային տրամադրություն-
ները, պահանջում է բամբակագործական շրջանների բոլոր
կուսացական և խորհրդային կազմակերպություններին, հող-
փողկոմատին, Տրակտորկենտրոնին և Կոլանտեսությունին այն-
պես վերակառուցել ամբողջ աշխատանքը, վոր նա ասպահովի
վոր միայն մինչև վերջին հեկտար բամբակը մշակելու պլանա-
յին, բոլոր առաջադրանքների լիակատար ու ժամանակին կա-
տարումը, ոյլև ավելի լավ կազմակերպելով մշակման վորա-
կը, ասպահովի Կենտկոմի ու Ժողկոմխորհի վորոգումների կա-
տարումը՝ բերքատվությունը 8,5 ցենտներին մինչև 7-ը
ցենտների հասցնելու մասին:

Պլենումը միաժամանակ պարտավորեցնում է ցանքի
պլանը չկատարած բամբակագործական շրջանների (Ղամար-
լու, Վաղարշապատ) կուսկազմակերպություններին, մշակ-
ման բարձր վարակով ասպահովել բամբակի հանձնումը յե-
նելով պլանային ցանքի տարածությունին:

Ընդամին պլենումը միանգամայն սխալ է համարում, թե՛
հավասարեցումը կոլանտեսություններին և բրիգադներին
բերքատվության առաջադրանքներ տալու ասպարիդում, յերբ
հաշիվ չեն առնվում հողային և այլն պայմաններին առանձնա-
հատկությունները, սահմանվում են բերքատվության միա-
տեսակ նորմաներ բոլոր կոլանտեսությունների համար, և թե՛
կոլանտեսությունների մեջ բրիգադների համար (Ղուրդու-
ղուլի) բերքատվության առաջադրանքներն ըստ դյուլերի
և կոլանտեսությունների շերտավորելիս, բերքատվության

չափազանց ցածր նորմաների սահմանումը մի քանի կոլտնտես-
տություններում («Մետաղված» կոլտնտեսությունը 4 և կես
ցենտներ հեկտարից) :

Պլենումը հանձնարարում է հողփողկոմատին, Տրակտոր-
կենտրոնին, Կոլտնտեսկենտրոնին, Զաւիտայսոյուկ-ին և բամ-
բակադործական շրջանների կուսկազմակերպությունների
մոտիկ որերում ուղղել վերելում մատնանշված սխալները :

6. Պլենումը պահանջում է ամենամոտ որերում վճռական
բեկում ստեղծել, մշակման կամպանիայի առանձնապես հեռ-
մնացող ճակատամասերում, վորը վճռական նշանակութուն
ունի բերքատուլությունը բարձրացնելու համար, այն է նոս-
րացման ու վոռոգման ապարիդում, վորի համար բոլոր կոլ-
տնտեսություններում և բրիգադներում առանձնացնել ինք-
նուրույն խմբակներ, ամենից ավելի փորձված բամբակա-
դործներից՝ կիրառելու նոսրացումը, սահմանելով վերջինե-
րիս համար արտադրության նորմաների խրախուսիչ դնահա-
տում :

7. Բոլոր հեռ մնացող կոլտնտեսություններին (Փարա-
քար, Շահրխար, Ենթիթին, Ուլուխանլու, Յուվա, Քյորվա-
լու, Սաթուրախ, Վամարլու և այլն) ամրացնել պատասխա-
նատու աշխատողներ շրջաններից, պարտավորեցնելով նրանց
ամենակարճ ժամանակամիջոցում բեկում ստեղծել այդ կոլ-
տնտեսությունների աշխատանքում, ապահովելով բոլոր կոլ-
տնտեսականների լիովին դաշտ դուրս դալը, աշխատանքի
ճիշտ կազմակերպումը կոլտնտեսություններում և յերկրորդ
նոսրացման և վոռոգման ավարտումը մինչև հուլիսի 7-ը :

8. Առաջարկել Զաւիտայսոյուկին՝ դադարեցնել ի հաշիվ
բերքի ավանսներ տալն այն կոլտնտեսություններին, վորոնք
ժամանակին չեն կատարում մշակման բոլոր պրոցեսների
նկատմամբ իրենց ստանձնած պարտավորությունները (քաղ-
հան, նոսրացում, վոռոգում և մշակում) :

9. Մատնանշելով ընթացիկ տարում առաջին անգամ կի-
րառվող ակոռային վոռոգման խողորադույն նշանակութուն-
ներ՝ բերքատուլությունը բարձրացնելու և ջուրը տնտեսելու

ապարիդում, մանավանդ սակավաջուր շրջաններում (Վա-
դարչապատ, Վեդի), առաջարկել Տրակտորկենտրոնին ա-
ռանձնացնել ագրոշրջաններում հատուկ անձնավորություն-
ներ, վորոնք պետք է պատասխանատու լինեն ակոռային վո-
ռոգման կիրառման համար :

Առաջարկել Տրակտորկենտրոնին, Կոլտնտեսկենտրոնին և
շրջանային ջրտնտեսություններին՝ ապահովել գիշեր-ցերեկ-
վա վոռոգումը :

10. Մատնանշելով վնասատուների (չոռ) վաղ յերևան-
դալը, վորը տեղ-տեղ ընդունում է սպառնալից բնույթ, առա-
ջարկել վնասատուների դեմ պայքարող միավորմանը, անհա-
պաղ աշխատանք ծավալել ապահովելու վնասատուների դեմ
մղվող պայքարը բուժանյութերով ու անհրաժեշտ կադրե-
րով, իսկ շրջանային հողբաժիններին և Կոլտնտեսկենտրոնին՝
ապահովել բուժանյութերի ուղարկումը և հատուկ աշխատող-
ների առանձնացումը վնասատուների դեմ պայքարելու հա-
մար :

11. Մատնանշելով, վոր մի շարք կոլտնտեսություններին
բամբակի մշակման հեռ մնալու հիմնական պատճառներն են
դործավարձի սխալ կիրառումը, դիմացրկումն ինվենտարի և
լծկանների ողտադործման ապարիդում, ուժերի սխալ բա-
խումը, բանուժի հոսունությունը և աշխատանքի դուրս դա-
լու ցածր տոկոսը, կանանց աշխատանքի թույլ ներդրումը,
աշխատանքի ճիշտ հաշվառման բացակայությունը, ինչպես
և աշխուրբը կոլտնտեսականների աշխրդրույկներում ամեն
որ չգրանցելը, բրիգադների ուղերատիվ ֆունկցիաների մեջ
մանր բաների համար միջամտելը, բրիգադիրների կազմի հո-
սունությունը, բրիգադիրների ինքնադործունեյության և նա-
խաձեռնության չապահովելը՝ իրենց հողամասերի ագրո-
արտադրական գեկավարության ապարիդում և այլն. —

Պլենումը առաջարկում է բոլոր ՄՏԿ-ներին և շրջանային
կոլտնտեսություններին ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի փետր. 4-ի վորոշ-
ման և աշխատանքի սոցիալիստական ձևերի հետագա ծավալ-
ման հիման վրա, առաջավոր կոլտնտեսությունների փորձի

ամենալուրջ հաշվառման և այդ փորձն հետ մնացող կոլորն-տեսուծիություններն արագորեն փոխադրելու հիման վրա կարողանալ աշխատանքի ընթացքում այնպես վերակառուցել աշխատանքի ամբողջ կազմակերպումը, վորն ապահովի վերահիշյալ խեղաթյուրումների վերացումը և ամենամիտ որևորում վճռական բեկում ստեղծվի բամբակի մշակման ասպարիզում :

12. Մատնանշելով վորոշ նվաճումները կուսակցական-մասսայական աշխատանքի վերակառուցման ասպարիզում բամբակադործական շրջաններում՝ պլենումը դեռևս անրավարար և համալրում կուս. աշխատանքի բովանդակությունն ու վորակը : Կուսակցական-մասսայական աշխատանքի ծանրություններ կենտրոնը չի փոխադրված բրիգադ, չեն հրավիրվում բրիգադներ կուս. կազմակերպիչների խորհրդակցություններ, չեն քննարկում բրիգադների արտադրական հարցերը, չի ծավալված կուսակցական-բացատրական աշխատանք բրիգադներում : Մի շարք կոլտնտեսություններում կոմունիստները և կոմյերիտականները չեն կատարում ավանդարդային դեր կոլտնտեսական արտադրություն մեջ :

Պլենումը պահանջում է բոլոր կուս. կազմակերպություններից կուս. աշխատանքը վերակառուցել այնպես, վոր կուսակցական և կոմյերիտական ուժերի ճիշտ բաշխումով և մասսայական աշխատանքի ծավալումով գլխավորեն և ապահովեն մշակման կամպանիայի հաջող ընթացքը և ավարտումը :

13. Հաջվի առնելով բամբակի 1931 թ. աշնան կամպանիայի վիժման դասերը՝ առաջարկել Հոգժողկոմատին, անհապաղ, առանց վորեն չափով թուլացնելու բամբակի մշակման աշխատանքը, լայն ծավալել բերքահավաքի ու 1931 թ. աշնան կամպանիայի և 1933 թ. դարնան կամպանիայի նախապատրաստական աշխատանքը : Ցերկու տասնորյակում մշակել բերքահավաքի ձեռնարկումների պլանը և կազմել աշնան ու դարնան կամպանիաների պլանը :

14. Առաջարկել Հոգժողկոմատին, Տրակտորկենտրոնին

և ՄՏԿ-ներին, տասն որում վերանայել ՄՏԿ-ների տրակտորային պարկը, ստուգել, թե ի՞նչ չափով են ապահովված 1932 թ. աշնան պլանը և 1933 թ. դարնան պլանն առկա ուժով և ներկայացնել տրակտորների ժամանակին նորոգելու և հիշյալ կամպանիաների շրջանում տրակտորներ ներմուծելու պլանը :

Մատնանշելով նորոգման անրավարար ընթացքը, ՄՏԿ-ների բավականաչափ ապահովված չլինելը վորակյալ կադրերով, առաջարկել ՄՏԿ-ներին, լրիվ ավարտել տրակտորների նորոգումը և միջոցներ ձեռք առնել վերացնելու դեկալիաների ու տրակտորիստների հոսունությունը, պայմաններ ստեղծելով՝ նրանց առնալալն 2 տարով տրակտորներին ամսական, ապահովել նրանց տեխնիկական պատրաստացնելու համար, ստուգել նրանց տեխնիկական պատրաստությունը, ապահովել ամենից քիչ պատրաստվածների վերավորակավորումը և բաժրացնել ագրո-բաժինների ու ՄՏԿ-ների ագրոնոմիական ու տեխնիկական ամբողջ կազմի նյութական-կենցաղային մակարդակը :

ՄՏԿ-ների ստորին ողակն՝ ագրո-շրջանն ամրացնելու նպատակով և գյուղատնտեսական աշխատանքի ամբողջ կամպանիայի կիրառման ասպարիզում ագրո-բաժիններին վարիչների պատասխանատվությունն ու ինքնուրույնությունը բարձրացնելու համար, առաջարկել Հոգժողկոմատին՝ Տրակտորկենտ. հետ միասին, աշնան ու դարնան կամպանիաների պլանով ամրացնել յուրաքանչյուր ագրոբաժինն տրակտորների մշակման քանակ, արդելով նրանց վորեն փոխադրումը :

Ապահովել ագրո-շրջաններն ինքնուրույն արհեստանոցներով ընթացիկ նորոգման համար, առանձնացնել նրանց համար վորակյալ աշխատողների անհրաժեշտ կադր, կազմակերպել վառելանյութի և այլ նյութերի բազաներ և կառուցել ծածկեր գյուղատնտեսական գործիքների համար :

16. Առաջարկել Տրակտորկենտրոնին և շրջանային հոգ-բաժիններին վճռաբար վերացնել լճկանների թերազնահատումը և անասուններին լիովին կերով ապահովելու համար կիրառվող կոնկրետ ձեռնարկումների հիման վրա՝ կազմակերպել կենդանի քաշող ուժի ռացիոնալ համակցումը տրակ-

սորի հետ, միջոցներ դնել առավելագույն չափով ոգտա-
դործելու լծակները մշակման և մանավանդ 1932 թ. աշնան
կամպանիայի ու 1933 թ. դարնան կամպանիայի ընթաց-
քում :

Առաջարկել շրջագործիկներին ԽՍՀՄ-ի, Ժողովրդական
ու Կենտգործիկ մի ձևերով թյան զարգացման վերաբերյալ
վործման հիման վրա, մշակել թե ձիերի և թե յեղների սրահ-
պանումը, ինսամբը, կերակրումը և ոգտագործումը բարե-
լավելու բոլոր ձևերակրումների պլանը և ապահովել վեր-
ջինիս կիրառումը անդերում :

17. Առաջարկել Հողթողկոմատին, Տրակտորկենտրոնին
և Զոտիտիսիտիկին տասն որում ներկայացնել Ժողովրդա-
հին և հաստատություն բամբակագործական շրջանների հա-
ղալիսարարություն պլանը, այնպես վոր 1932 թ. աշնանը
հնարավոր լինի ապահովել բամբակի դաշտերի անհրաժեշտ
վերաբաշխումը՝ համաձայն առանձին գյուղերի ու կոլտնտ-
սությունների ունեցած բանուժի :

18. Վճարար պայքար մղելով ոգտատնտեսական կու-
լակային այն վործերի դեմ, վորով աշխատում են ոգտա-
դործել ցանքափոխություն մտցնելը բամբակի 1933 թ. պլա-
նային առաջադրանքները նվազեցնելու համար, ինչպես և
ցանքափոխության վորպես բերքատվությունը բարձրացնե-
լու, մոլախոտերի դեմ պայքարելու, կերի բաղան ամրացնե-
լու միջոցի նշանակության թերազնահատման տենդենցների
դեմ, պլենումը առջարկում և բամբակագործական շրջան-
ների բոլոր կուլակագմակերպություններին, շրջանային հոլ-
րաժիններին, շրջանային կոլանտմիություններին լայն ծափա-
լել մասսայական բացատրական կամպանիա ցանքափոխու-
թյան, վորպես բամբակի համար մղվող պայքարի կարևո-
րագույն ողակներից մեկը, նշանակություն չուրը և ձեռ-
նարկել 1933 թվից ցանքաշրջանառություն մտցնելու պլանի
մշակմանը :

Շրջագործիկներին և ՄՏԿ-ներին՝ յեղնելով 1932 թ. աշ-
նան և 1933 թ. դարնան պլանային առաջադրանքներից, նա-

խաղծել այնպիսի ցանքափոխությունների, վորոնք ՀՍԽՀ
Հողթողկոմատի ցուցումները համաձայն, ապահովեն բամ-
բակի ցանքերի տարածություն առավելագույն ընդարձակու-
մը, բամբակի բերքատվության բարձրացումը, կերի բաղայի
ստեղծումը թե՛ լծիկների և թե՛ կաթնատու անասունների
համար՝ հաշված ստեղծողն մի գյուղի յուրաքանչյուր կու-
տնտեսական ընտանիքին :

Մատնանշելով բամբակագործական շրջաններում առանց
բամբակին վնաս տալու հացաբույսերի ու կերաբույսերի
ցանքն ընդարձակելու մեծ հնարավորությունները, մշա-
կույթներ, վորոնք զգալիորեն ավելացնում են բամբակա-
դործների հացի ու կերի ռեսուրսները, ինչպես և ընդգծելով
աշնան ցանքերի նշանակությունը՝ բամբակի համար վոր պի-
տանի և սակավաբեր հողերի ոգտագործման ասպարիզում,
Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի պլենումն առաջարկում և Հողթողկոմա-
տին՝ կաղմել և շրջանները հասցնել բամբակագործական շր-
ջաններում աշնան (1932 թ.) և դարնան (1933 թ.) հացա-
բույսեր և կերաբույսեր ցանելու պլանները :

19. Հողթողկոմատին և շրջանային հողրաժիններին՝ կա-
պույտ առվույթի 1932 թ. աշնան և 1933 թ. դարնան ցանքերը
սերմով լիովին ապահովելու նպատակով, կտրականապես
արգելել կերի համար ոգտագործել սերմացու կապույտ առ-
վույթի ցանքերը :

Հողթողկոմատին՝ ապահովել կերի Փոնդի առանձնա-
ցումն այն կոլտնտեսություններին և անհատական տնտեսու-
թյաններին անասունների համար, վորոնք կոտրակտացիայի
յին յենթարկում կապույտ առվույթի ցանքերը սերմի հա-
մար :

20. Հողթողկոմատին, Հայքտնտեսությունը և Տրակտոր-
կենտրոնին՝ Ղամարլիի ու Վեդու շրջանների շրջագործիկներին
հետ միասին, տասն որում սահմանել նոր ոգտագործվելիք
հողերի ոգտագործման ժամկետները և տարածություն ըստ
շրջանների և ըստ սիստեմների :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ՀԵՐԹԱԳԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Վերջին տարիներս Հայաստանում ծավալվել է անասնաբուծական խորհրդատեսությունների և կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաների զգալի ցանց: Խորհրդատեսություններում խոշոր յեղջուրավոր անասունների թիվը ներկայումս կազմում է 14366 գլուխ, վոչխարներինը՝ 28265 գլուխ, խոզերի թիվը՝ 1963 գլուխ: Կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաներն ունեն 27600 գլուխ խոշոր յեղջուրավոր անասուն, 75000 գլուխ վոչխար և 11000 խոզ:

ՀԿ(Ը)Կ Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումը մատնանշում է, Վոր անասնաբուծության սոցիալիստական հատվածի կազմակերպման ու զարգացման ասպարիզում ձեռք բերված հաջողությունների հետ միասին, վերջին տարիներս ներկայումս և անասունների ընդհանուր թվի նվազումը Հայաստանում, վորպես արդյունք այն հանդամանքի, վոր անասնաբուծության սոցիալիստական վերակառուցման կառադի գիմադրություն ցույց տվող կուլակությունը, ինչպես և կուլակային ագիտացիայի ազդեցության տակ ընկած առանձին աշխատավոր դյուղացիների հետամնաց խավերը, գերատիւ կերպով մորթում են անասուններին, վորպես արդյունք դյուղացիական հարցում կատարված քաղաքական սխալների, մասնավորապես կուլակցության քաղաքականության խեղաթյուրմանը կոլտնտչինարարության ասպարիզում, վորն արտահայտվեց կոլեկտիվացման ուղքած տոկոսների հետեւից ընկնելով, կոլտնտչարժման վարչարարությամբ և դեկրետավորմամբ, անասունների հարկադիր հանրայնացմամբ և այլն և վերջապես վորպես արդյունք անասնաբուծական պրորլեմի

պրորտունիստական թերադնահատմանը մի շարք կուլակադմակերպությունների կողմից և կոլտնտեսությունների կադմակերպչական-տնտեսական ու քաղաքական ամրացման համար կատարվող թույլ անբավարար աշխատանքի:

Ձեռքած, վոր Հայաստանի սոցիալիստական անասնաբուծության զարգացման համար կան բացառիկ նպաստավոր պայմաններ, այնուամենայնիվ անասնաբուծական խորհրդատեսությունների և կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաների աշխատանքում մինչև այժմ ել դոյություն ունեն մի շարք խոշոր թերություններ, վորոնցից հիմնականները հետեւյալներն են՝ չեն կանոնավորվել խորհրդատեսություններում արտադրության պրոցեսները, բավականաչափ աշխատանք չի կատարվում ամրացնելու կոլտնտեսությունների ապրանքային ֆերմաները կազմակերպչորեն ու տնտեսապես, դոյություն ունի անտնտեսավարություն, կան թերություններ աշխատանքի կազմակերպման ասպարիզում, դոյություն ունի դիվալիլիքյուն անասունների խնամքի բնագավառում, մեծ տոկոս է կազմում անասունների, մանավանդ ջահել անասունների կոտորումը, բարձր է անասունների ամլության տոկոսը, բավականաչափ չի ընդարձակվում հոտը սեփական սերնդով, անբավարար է անցկացվում բեղմնավորման կամորանիան, թույլ է և միանդամայն անբավարար է հիմնական չինարարության տեմպը, թե խորհրդատեսություններում և թե կոլտնտեսական ֆերմաներում ցածր է այդ չինարարության վորակը. հոտը բավականաչափ չի ապահովված կոշտ և հյութալի կերով, վատ են ոգտադործվում արտավայրերն ու մարդաբեռնները, ցածր է անասունների մթերատվությունը խորհրդատեսություններում և կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաներում, խորհրդատեսությունները զգալի չափով թերակատարել են պետությանը մթերք հանձնելու պլանը, բարձր է անասնաբուծության արտադրանքի ինքնարժեքը, միանդամայն քիչ ուշադրություն է նվիրվում վաղահաս անասնաբուծությանը (խոզաբուծությանը, թռչնաբուծությանը և ճագարաբուծությանը), թերադնահատվում

են կոլտնտեսական անասնաբուծութեան խնդիրները, ինչպէս և բալականաչափ ուշադրութեամբ չի նվիրվում անհատական հատվածի (չքաղութները ու միջակները) անասնաբուծութեանը։ Միանգամայն անբավարար է կոլտնտեսութեանները, կոլտնտեսականները և անհատական աշխատավոր գյուղացիները անասնաբուծութեան միջերջները առևտրի ծավալման տեմպը, վատ հիմքերի վրա յե դրված խորհրդատեսութեաններում և կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաներում արտադրական հաշվառումը, բացակայում է սխտեմատիկ հաշվետվութեան։

Համա (բ) Կ Կենտկոմի և ԽՍՀՄ-ի Ժողկոմխորհի այն վերջին վորոշումները, վորոնք վերաբերում են կոլտնտեսութեաններին, կոլտնտեսականներին և անհատական աշխատավոր գյուղացիներին առևտրին, հացին ու անասուններին միջերմանը, գյուղատնտեսական հարկի ասպարիզում գոյութեան ունեցող արտոնութեաններին, անասուններին հարկադիր հանրայնացման դեպքերն արմատախիլ անելու մասին և այլն, — ուր, նպաստավոր պայմաններ են ստեղծում և խթանում են խորհրդատնտեսական ու կոլտնտեսական անասնաբուծութեան ծավալմանը, ինչպէս և կոլտնտեսականներին ու անհատական չքավոր միջակ գյուղացիներին անասնաբուծութեան զարգացմանը։

Հի (բ) Կ Կենտկոմը և ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումը գտնում են, վոր «անասնաբուծութեան ասպարիզում սոցիալիստական սեկտոր՝ խորհրդատնտեսական և կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաներ ստեղծելու և ամրացնելու աշխատանքը հանդիսանում է մոտակա ժամանակվա կենտրոնական խնդիրը գյուղատնտեսութեան մեջ։

Յեղնելով վերահիշյալից, Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումը ՎՈՐՈՇՈՒՄ է՝

1. Մինչև 1932 թ. վերջը անասնաբուծական խորհրդատնտեսութեաններում և կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաներում անասունների թիվը հասցնել՝ Յուդորեստում 12300 գլխի, վորից 7200 կով, Նոր-Բայազետի և Լենինականի

խորհրդատնտեսութեաններում 1120 գլխի, վորից 800-ը կով, վոչխարաբուծական տրեստում՝ 30 հազար գլխի, խոզաբուծական խորհրդատնտեսութեան մեջ 300 գլուխ մայր խոզի, կոտորելատիվ տնտեսութեաններում 500 գլուխ կովի, կաթնա-կոլտնտեսական միութեան գծով 33·100 գլխի, ջահել անասուններ բուծող ֆերմաներում 6500 գլխի, վոչխարաբուծական կոլտնտեսութեան գծով 65600 գլխի, խոզաբուծական կոլտնտեսութեան գծով 20·400 գլխի, ձիաբուծական կոլտնտեսութեան գծով՝ 1300 գլխի։

2. Հաւանութեան տալով Հի (բ) Կ Կենտկոմի բյուրոյի այն վորոշմանը, վորը պահանջում է դադարեցնել խորհրդատնտեսութեաններին ու կոլտնտեսութեաններին հոտերի լրացումը Չագոտսկոտի հաւին, պլենումը մասնաւորում է, վոր այսուհետև խորհրդատնտեսութեաններին ապրանքային ֆերմաների հոտերը պետք է լրացվեն սեփական սերնդով և չուկայի գներով ձեռք բերված անասուններով։

3. Մատնանշելով, վոր անցած ձմեռն առանձնապէս բարձր է յեղել անասունների, մանավանդ ջահել անասունների կոտորման տոկոսը խորհրդատնտեսութեաններում, կոլտնտեսութեաններում և անհատական հատվածում, Հի (բ) Կ Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումն առաջարկում է Հոգժողկոմին, Կոլտնտեսութեաններին, չրջկոմներին, անասնաբուծական խորհրդատնտեսութեաններին, կոլտնտեսական ճյուղային միութեաններին, չրջանային հողային որդաններին և չրջանային կոլտնտեսութեաններին՝ իրական միջոցներ ձեռք առնել՝ վճարար բարելավելու անասունների խնամքը, ծավալել արմատական ձեռնարկումներ, մանավանդ նախադպրական միջոցներ, անասունների հիվանդութեանների դեմ պայքարելու ասպարիզում և ստեղծել բոլոր պայմանները՝ անասուններին առավելագույն բաղմացման համար։

4. Յեղնելով այն հանգամանքից, վոր բոլոր խորհրդատնտեսութեաններում կան բոլոր պայմանները, ուսցիտնալ և անվնասաբեր տնտեսավարման համար, և, վոր անասունների կոտորման բարձր տոկոսի ու անտնտեսավարութեան բոլոր

լերեվույթների պատճառն է միմիայն սոցիալիստական անաս-
նաբուծութեան համար պայքարելու անձեռնհասութիւնը
ՀԿ (Բ) Կ Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլէնումը հանձնա-
բարում և Կենտկոմի բյուրոյին և ԿՎՀ-ի նախագահութեանը
կուսակցական տուժի ամենախիստ միջոցներ ձեռք առնել
խորհանդեսութիւնները այն դերեկտորները գեմ, վորոնք
ամենակարճ ժամանակամիջոցում չեն վերացնի անտնտեսա-
վարութիւնը, առավելագոյն չափով չեն իջեցնի անասուն-
ների կոտորման տոկոսը և չեն վերացնի իրենց աշխատան-
քում մասնանշված թերութիւնները:

5. Առաջարկել բոլոր շրջանային կուսկազմակերպու-
թիւններին՝ ինչպես և բոլոր կոլտնտեսական ու խորհ. որն-
տեսական կազմակերպութիւններին՝ ուժեղացնել իրենց
պայքարն անասունների ամուլթյան դժու, առավելագոյն
չափով ընդգրկելով նրանց պուզալորմամբ, վճռաբար վերջ
տալով Բեղմնավորման կամպանիայի թերադնահատմանը,
վորը հանգիստնում և գյուղատնտեսական կամպանիայի ան-
խղիւ և կարեւորագոյն մասը:

Հանձնարարել Հոգիողկումատին՝ մի ամսում կազմել և
հասցնել շրջաններն աշնան (1932 թ.) և գարնան (1933 թ.)
բեղմնավորման կամպանիայի պլանը:

6. 1932 թվականի համար սահմանել դոմեր կառուցելու
հետեյալ պլանը՝

ա) Յուզարեստի, Ն.-Բայազետի խորհանդեսութեան և
չաքարի կոմբինատում 6-720 խոշոր յեղջուրավոր անասու-
նի համար, վոչխարաբուծական տրեստի խորհանդեսութեան-
ներում 1-500 վոչխարի համար և խոզաբուծական տրեստի
խորհանդեսութեան մեջ 703 խոզի համար:

բ) Կոլտնտեսութիւններում և ապրանքային ֆերմաներում
16,700 խոշոր յեղջուրավոր անասունների համար, 40,500
վոչխարի համար, 4320 խոզի համար, 1300 ձիերի համար և
1400 ճագարի համար:

7. Մատնանշելով շինարարութեան միանգամայն անբա-
վարար ընթացքը խորհանդեսութիւններում և կոլտնտեսու-

թիւններում, չնայած, վոր դոյութիւնն ունեն բոլոր պայ-
մաններն այդ շինարարութեանը հաջող ծաւալելու համար,
առաջարկել Հոգիողկումատին, Կոլտնտեսներունին, շրջկոմնե-
րին, անասնաբուծական խորհանդեսութիւնները դերեկտոր-
ներին և Հայաստանի Գյուղշինարեստին՝ ապահովել ուրվա-
դժված շինարարութեան լիակատար աւարտումն ամենաուշը
մինչև նոյեմբերի 15-ը:

8. Միացյալ պլէնումը հանձնարարում է խորհանդեսու-
թիւններին դերեկտորներին, Հայաստանի Գյուղշինարեստին,
Կոլտնտեսներունին և Անտառային Ժողկումատի լիազորին՝
մարտականորեն ծաւալել իրենց աշխատանքը խորհանդես-
ութիւնների և կոլտնտեսութիւնների շինարարութեան
պլանը շինարարական սեզոնի մնացած ժամանակամիջոցում
կատարելու համար, ժամանակին պատրաստելով և ուղար-
կելով շինանյութերը կառուցման վայրերը և ճիշտ ոգտադոր-
ծելով բանուժը: Նմանապես անհապաղ աշխատանք ծաւալել
սիլոսային կառուցումների՝ հորերի ու խրամների շինարա-
րութեան ստարիկում:

Հանձնարարել Կենտկոմի Բյուրոյին՝ վերանայել և ամեն
կերպ ամրացնել շինարարական կազմակերպութիւնները դե-
կավար ու տեխնիկական կազմերը:

9. Մատնանշելով, վոր Հոգիողկումատը և Կոլտնտեսու-
րոնը թույլ աշխատանք են կատարել իրականացնելու կուսակ-
ցութեան այն դերեկտիվները, վորոնք պահանջում են լրիւ ա-
պահովել խորհանդեսութիւններին ու կոլտնտեսական ապրան-
քային ֆերմաների բոլոր անասուններին կոշտ ու հյութալի
կերով, անհրաժեշտ է հնարավոր համարել խտհարքի ըն-
թացիկ կամպանիայում հնձել խորհանդեսութիւններում՝
39-100 հեկտար խոտ, վորից Յուզարեստի խորհանդեսու-
թիւններում՝ 22-000 հեկտար և վոչխարաբուծական տրեստի
խորհանդեսութիւններում 4-000 հեկտար, կոլտնտեսու-
թիւններում հնձել 65-000 հեկտար խոտ: Պատրաստել 92-000
տոնն սիլոս, վորից խորհանդեսութիւններում՝ 23-900 տոնն,
կոլտնտեսութիւններում՝ 44-600 տոնն: Ճիշտ ոգտադործել

դացնելու նպատակով, ընդունել 1932 թվականին խողարու-
ծական կոլտնտեսական ապրանքային ֆերմաների հետևյալ
պլանը՝ Ալլահվերդու շրջանում՝ 650 մայր խոզ, Դիլիջանի
շրջանում՝ 600, Իջևիանի շրջանում՝ 1300, Շամշադնի շրջա-
նում 700, Ապարանի շրջանում 100, Աղաբարայի շրջանում 100,
Արթիկի շրջ. 100, Բասարզեզարի շրջ. 300, Գորիսի շրջ. 250,
Լենինականի շրջ. 300, Ն. Բայազետի շրջ. 150, Մարտունու
շրջ. 150, Սիսիանի շրջ. 250, Ստեփանավանի շրջ. 300, Ախ-
տալի շրջ. 100, Ղարաքիլիսայի շրջ. 250 և Ղափանի շրջ.
400 մայր խոզ:

17. Թռչնաբուծությունն առավելագույն չափով զարգաց-
նելու նպատակով, հանձնարարել Հոգժողկոմատին փոքրաց-
նել գոյություն ունեցող թռչնաբուծական-ինկուբատորական
կայաններն այնպիսի հաշվով, վոր յուրաքանչյուր թռչնաբու-
ծական խորհանտեսությունն ապաստարկի ամենաշատը մի վար-
չական շրջան, և ճտահաններն (ինկուբատորներն) ունենան
25 հազար ձվի տարողություն:

1932 թվականի համար հաստատել թռչնաբուծական-ին-
կուբատորային կայանների հետևյալ ցանցը՝ Լենինականում
20·000 ձվատեղի, Ֆերեանում 20·000 ձվատեղի, Արթիկում
26·000, Ախտալում 20·000, Ն. Բայազետում 20·000, Ղարա-
քիլիսայում 20·000 ձվատեղ:

18. Առաջարկել Հոգժողկոմատին և Կոլտնտեսներին՝
ամենակարճ ժամանակամիջոցում լայն ծավալի ճադարարու-
ծությունը, թե ճադարարութան հատուկ տնտեսություններ
ստեղծելով խորհանտեսություններում ու կոլտնտեսություն-
ներում, և թե ճադարանոցների խիտ ցանց ստեղծելով գործա-
րաններին կից, դպրոցներին կից, քաղաքամերձ խորհանտե-
սություններում, կոոպերատիվ ճադարաններին կից և այլն,
ինչպես և ամեն կերպ խրախուսելով ճադարարությունից
զարգացումն անհատական աշխատավոր դյուղացիների ու
կոլտնտեսականների մոտ:

19. Մատնանշելով, վոր բոլորովին անբավարար ուշա-
դուրս է նվիրվում անհատական հատվածի անասնաբու-

ծությանը, վորի (անհատական հատվածի) տեսակարար կշի-
ռը բավականին բարձր է դյուղատնտեսություն մեջ, պլենումը
դահանջում է Հոգժողկոմատից և շրջանային կուսակցական
ու խորհրդային կադավերալություններից՝ իրենց յերևար
վճարար դարձնել անհատական հատվածի անասնաբուծու-
թյան զարգացման խնդիրներին, կիրառելով գործնական աշխ-
տիսի ձեռնարկումներ, վորոնք ապահովում են անասունների
թվի առավելագույն աճումը և նրանց միջբնակություն բարձ-
րացումը նաև անհատական չքավոր ու միջակ հատվածում:

20. Մատնանշելով, վոր մի շարք վայրերում թերադնա-
հատվում են, իսկ մի քանի շրջաններում ուղղակի չեն հաս-
կանում ձիաբուծությունն իրականությունը, առաջարկել շրջա-
նային բոլոր կուսակցականներին ամենակարճ ժա-
մանակամիջոցում ապահովել Համի(բ)ի Կենտկոմի և ԽՍՀՄ-ի
Ժողկոմխորհի անասնաբուծությունից աղյուսի զարգացմանը
վերաբերյալ վորոշման իրականացումը, հատուկ ուշադրու-
թյուն նվիրելով ձիերի բեղմնավորման կամպանիայի ընթա-
ցիկ տարվա պլանի կատարմանը: Առաջարկել Հոգժողկոմա-
տին ամեն կերպ արագացնել ձիաբուծական ու ֆորերութան
խորհանտեսությունից շրջաններում թարաշայում:

21. Անասնաբուծական և անասնաբուծական տեսիկան
խորհանտեսություններում, կոլտնտեսություններում և չքա-
վոր ու միջակ տնտեսություններում լայն տրամադյունելու
նպատակով, առաջարկել Հոգժողկոմատին ու Պետհրատին՝
ընդարձակել անասնաբուծությունն ու անասնաբուծության
գլխավոր գործնական հարցերին (անասունների խնամքն ու
պահպանումը, կերակրումը, հիվանդությունների կանխումը
և այլն) վերաբերյալ մատչելի բոլորչությունների, սլակատների
ու թերթիկների հրատարակումն ու տարածումը:

22. Միացյալ պլենումը հանձնարարում է Հոգժողկոմա-
տին, Կոլտնտեսներին և շրջանային կադավերալություննե-
րին՝ ամեն կերպ ծավալել անասնաբուծության միջերևների
կոլտնտեսական առևտուրը, ներդրավելով խորհրդային չու-
կաներում կոլտնտեսությունների, կոլտնտեսականների և

անհատական չընդունելու ու միջակ-դյուզացիների ապրանքային արտադրանքը, միաժամանակ վճարար պայքար մղելով այն վատառույթ տենդենցների դեմ, վրդով ձգտում են պակասեցնել անասունների, խորհրդակցությունների ու ասլանաբային ֆերմաների հիմնական մասը:

23. Անասունների մթերատվութունը բարձրացնելու նըպատակով, առաջարկել Հողօգտագործության, ավելի ուժեղացնել այն ձեռնարկումների կիրառումը, վրդով ասպնդովում են ցեղային բարելավված անասունների սխտեմատիկ բազմացումը ցեղային խորհրդակցություններում և ցեղային արտագործողների ներմուծման ընդարձակումն այնպիսի չափով, վրդն անհրաժեշտ է տեղական անասունները պահումով նախատեսված ցեղերով առավելագույն չափով գույքավորելու համար, միաժամանակ չթուլացնելով անասունները տեղական ցեղերով բարելավելու ձեռնարկումները:

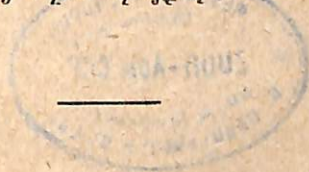
24. ՀԿ(բ)Կ-ի կենտկոմի և ԿՂՀ-ի միացյալ պլենումը մատնանշում է, վրդ թե՛ տեղական որդանները՝ Հողօգտագործության և Կոլտնտիկներին, և թե՛ մանավանդ չընդունելու կուսակցական ու խորհրդային կազմակերպությունները, բավականաչափ չեն դնահատել անասնաբուծական կոլտնտեսությունների ու խորհրդակցությունների աշխատանքի առանձնահատկութունները, մի աշխատանք, վրդը պահանջում է առավելագույն չափով լարել ուժերը՝ տնտեսութունը կազմակերպելու, աշխատանքը ճիշտ կազմակերպելու, ընկ. Ստալինի 6 ցուցումներն արմատացնելու, դիմադրելու և աշխատավարձի հավասարեցումը վերացնելու, տնտեսաշխարհի արմատացնելու, անասունների կոտորման դեմ պայքարելու և կոլտնտեսությունների կազմակերպչական, տնտեսական ու քաղաքական ամրացման համար մարտնչելու ասպարիզում:

25. ՀԿ(բ)Կ կենտկոմի և ԿՂՀ-ի միացյալ պլենումը բոլոր կազմակերպություններից պահանջում է վրդ թե՛ խորքով, ալ գործով զարձնել իրենց յերեսը դեպի սոցիալիստական անասնաբուծության հարցերը, վրդն չհանդիսանում են դյուզատնտեսությունների կենտրոնական խնդիրը մոտակա ժամանակա-

չընդունում: Յեվ ուժեղացնելով անասնաբուծական խորհրդակցությունների ու կոլտնտեսությունների աշխատանքի գործնական ղեկավարումը, կազմակերպելով նրեց, ինչպես և անասնաբուծական չընդունելու ու միջակ տնտեսությունների համար ամենորյա ոգնութուն, հաստատելով պատշաճ կուտղեկավարութուն և ուժեղացնելով կուսակցական-մասնայական ամրոյղ աշխատանքը խորհրդակցություններում ու կոլտնտեսություններում, ամենամոտ ժամանակում վրդ միայն լրիվ վերականգնել անասունների թիվը Հայաստանում, ալլե դյուզի սոցիալիստական վերակառուցման հիման վրա, զարկ տալ նրա լայնացրած վերարտադրմանը:

Անասնաբուծական արդյունքի հաջող լուծումը պահանջում է Հայաստանի բոլոր կուսակազմակերպություններից ալլե ուժեղ պայքար մղել տվյալ ետապի գլխավոր վտանգ ալլ թե՛ քման, ինչպես և «ձախ» ոպորտունիզմի դեմ:

Հայաստանի կուսակազմակերպությունները, անողոք պայքարելով կուսակույթյան դեմ, նորանոր հաղթանակներ ձեռք կրեն սոցիալիստական անասնաբուծության աճման ու ամրացման համար իրենց մղած պայքարում:

Սրբազրեցին՝ Տ. Տերունի և Ս. Հակոբյան

ՀԱՅԳՈՒԴՐԱՅԻ ՏԳՍՐԱՆ

Ֆիլ. 7640 (բ). Գառլ. 2403. Հրտտ. 2284. Տիրաժ 3000.

Հանձնված է արտադրութան 19/VII 1932 թ. Ստ. Գ. Բ.
Ստորագրված է ապագրելու 21/VIII 1932 թ.

№ 238
N

91001 60 400. (4 л.)

739

Б
К
А 539

9m

1
2

РЕЗОЛЮЦИИ 2-го ПЛЕНУМА ЦК и ЦКК КП [5] А

Издательство ЦК К (6) А — Партиздат
Эривань — 1982